

CHICAGOS BYLA

1968 METŲ DEMOKRATŲ KONVENCIJOS ATGARSIAI

Praeitą savaitę Chicagoje pasibaigė penkis mėnesius užsitęsusi va dinamą "7" konspiracijos byla. Į ją žiūrima iš dviejų pusių. Vieni teigia, kad tai politinė byla ir kaip tokia teis- mui iš viso nepriklausoma. Kiti paneigia poli- tinį atspalvį ir laiko ją eiline kriminaline by- la. Kiekvienas, kuris nu- sikalsta įstatymams ar nustatytom viešosios tvarkos taisyklėm gali būti už tai nubaustas. Ši- tos visos aiškos sąvo- kos pasidarė neaiškos, prasidėjus vadinamam civilinių (pilietinių) teis- sių sąjūdžiui, o vėliau demonstracijom prieš Vietnamo karą. Iš vienos pusės ta proga padaryti nusikaltimai ar nusižen- gimai gali būti laikytini eiliniams nesilaikymais su nustatyta tvarka, iš kitos pusės yra taip pat aišku, kad tie 'nesilai- kymai' organizuojami ty- čia, siekiant didesnių poli- tinių tikslų ir už tat su jais turima skaitytis ir elgtis kaip su didesniu nusikaltimu.

Pagal teisinę sampra- tą, jei vienas žmogus galvoja nusikalsti vei- kiantiems įstatymams, jis už tai nebaustinas, jei nusikaltimo nepradė- jo. Jei tačiau tai planuo- ja padaryti du ar dau- giau asmenys, toks pla- navimas jau laikomas baustinu sąmokslu. Tei- sininkų tarpe tą sąmoks- lo, konspiracijos, sam- prata sukėlė nemažų gin- čų ir abejonių. Tačiau įstatymuose ji figūruo- ja ir teismai turi jos lai- kyti iki Aukščiausias Teismas jos nepripažins prieštaraujancia konsti- tucijai.

Pagal 1968 metų fede- ralinį įstatymą kiekvie-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

nas gali būti baudžiamas penkiais metais kalėjimo ir 10.000 dol. baus- me, kuris peržengia vals- tijos sieną "sukelti, or- ganizuoti ir dalyvauti riaušėse". O riaušėmis laikomas toks nesilaiky- mas viešosios tvarkos, kuriame dalyvauja bent trys asmenys ir bent vie- nas saualės aktas su- daręs pavojų kitam as- meniui ar turtui.

Toks griežtas įstaty- mo turinys liberalų tar- pe sukėlė abejonių dėl jo sutikimo su konstituci- jos garantuotom teis- sėm, nes teismas gali ižiūrėti nusikalstamą darbą ir veiksmuose tų asmenų, kurie norėjo su organizuoti visiškai le- galias taikingas de- monstracijas, kurios ta- čiau pasibaigė spontaniš- kom ar kitų asmenų su- kurstytom riaušėm.

Dėl to paskutinės de- mokratų administraci- jos teisingumo ministe- ris (Attorney General) Ramsey Clark nenorėjo to įstatymo pritaikinti per demokratų konven- ciją įvykusių riaušių da- lyviams. Būklė pasikei- tė pradėjus eiti parei- gas dabartiniam teisi- gumo ministeriui John Mitchell. Jis paskatino bylą iškelti. Kaltinami sąmokslu sukelti riau- šes ir paskirais veiks- mais buvo 8 radikalių or- ganizacijų veikėjai: Tom Hayden ir Rennie Davis (studentų organizacijos demokratinei veiklai steigėjai), Abbie Hoff- man ir Jerry Rubins (anarchistų Yippių (Youth International Party) reprezentantai), ir prieš karą sąjūdžio organizatoriai David

Dellinger, John Frones ir Lee Weiner bei juo- dųjų 'panterų' partijos vadas Bobby Seale. Pas- tarasis teisme pradėjo taip elgtis, kad teisėjas buvo priverstas isaky- ti jį surišti ir užkimš- ti jam burną, o vėliau jo bylą išskyrė, nuba- damas jį už teismo iže- dimą 4 metais kalėjimo.

Gal tik truputį geriau elgėsi kiti kaltinamieji ir net jų du advokatai. Jiems norėjosi išna- doti progą ir pagarsėti, tapti kankiniais kovoje prieš visą nusistovėju- sį "American way of li- fe". Tokioje situacijoje teisėjo ir prisiekusiųjų (jury) uždavinys buvo itin sunkus. Kad ir im- kim pavyzdžiui tokį at- sitikimą. Kaltinamasis Hoffmanas šaukia teisė- jui Hoffmanui: "Tu esi lygus Adolfui Hitleriui" Abu -- teisėjas ir kal- tinamasis -- yra žydai.

Galų gale teisėjas at- siskyrė visiems kalti- namiesiems ir jų advo- katams skirdamas dide- les bausmes už teismo ižeidimą ir pasiūsdamas juos tuoju pat i ka- lėjimą, neleisdamas jo- kio užstato. Žinia 'kerš- to' aktas nėra teisingu- mo aktas ir aukštesnis teismas gali tas baus- mes už teismo ižeidimą sumažinti ar iš viso pa- naikinti. Bet jei taip, kiekvienas kaltinamasis gali būti paskatintas teis- me nežmoniškai elgtis ir teisingumo išvengti.

Prisiekusieji -- 10 mo- terų ir 2 vyrai -- tokio spektaklio akivaizdoje buvo kiek sumaišyti. Po penkių dienų tarimosi jie atmetė konspiracijos -- sąmokslu kaltinimą, ta- čiau penkis pripažino kal- tais pagal 1968 metų į- statymą ir nubaudė po 5 metus kalėjimo ir 5.000 dolerių. Niekam nebuvo abejonės, kad tie penki kaltinamieji (Frones ir Weiner buvo išteisinti) peržengė Illinois valsti- jos sieną norėdami su- kelti triukšmą ir riau- šes. Tačiau iki tas spren- dimas buvo padarytas, teismo salėje buvo tiek iki šiol nematytų dalykų, kad pradėdama abejoti teismo orumu. Už tat ir

Buvusiam Kanados premjerui J. Diefenbakeriui įteikiamas laisvės medalis Lietuvos Nepriklausomybės sukakties minėjime Toronte. Iš kairės: LB Toronto apyl. pirm. L. Švegzdaitė, KLB Krašto valdybos pirm. dr. S. Čepas, buvęs Kanados ministeris pirmininkas J.G. Diefenbakeris, jo žmona p. Olive, L. Šimanavičiūtė ir R. Sakalaitė.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMO SUKAKTIES MINĖJIMAS TORONTE

Lietuvos Nepriklau- somybės 52 metų sukaktį torontiečiai atšventė va- sario 15 d. su didžiausiu dvasiniu pakilimu. At- skirai šią sukaktį minė- jo organizacijos, litua- nistinė mokykla, radijo bangomis "Tėvynės Pri- siminimai" ir visose lie- tuvių bažnyčiose buvo laikomos iškilmingos pa- maldos su pritaikytais tai dienai pamokslais. Lietuvos kūrėjai -- sa- vanoriai, šauliai ir kiti organizuoti vienetai pa- maldose dalyvavo su sa- vo vėliavomis.

Bendras minėjimas įvyko Central Technical mokyklos didžiulėje au- ditorijoje, kuri sausaki- šai buvo užpildyta atsi- lankiusiais. Po kun. A. Žilinsko invokacijos, LB apylinkės pirmininkės L. Švegzdaitės jautraus pradedamojo žodžio ir KLB krašto valdybos pir- mininko dr. S. Čepo svei- kinimo, paskaitą tos die- nos tema skaitė svečias

iš Clevelando A. Kasu- laitis. Prelegentas pla- čiai nusakęs mūsų esa- mą buitį ir išryškines išieivijos veiklos įvai- rias sritis, pabrėžė, kad kova už Lietuvos laisvę yra pagrindinis ir aukš- čiausias visų lietuvių tikslas. Paminėjęs ta- me kovos kelyje tūkstan- čius žuvusių ir pažy- mėjęs tos kovos prasmę bei mūsų pareigą ją tęs-

A. Kasulaitis, svečias iš Cle- velando, minėjime buvo pagrindi- niu kalbėtoju.

ti iki laimėsime, kalbė- tojas baigė savo platų ir turiningą žodį.

Po trumpos pertrau- kos ėjo sveikinimai. Miesto mero vardu svei- kino T. O'Donohue, Fe- deralinio parlamento na- rys dr. S. Haidas per-

Buvęs Kanados ministeris pir- mininkas J. Diefenbakeris minė- jime kalba.

skaitė ministerio pirmi- ninko P. Trudeau sveiki- nimą. Raštu sveikino pa- rlamento opozicijos va- das R. Stanfield, Onta- rio ministeris pirminin- kas J. Robarts, ministe- ris J. Yaremko ir kt.

Su didžiausiu visuo- menės nuoširdumu buvo sutiktas buvęs Kanados ministeris pirmininkas J.G. Diefenbakeris, kurį minėjimo dalyviams pri- statė advokatas A. Ma- loney. Garbingasis sve- čias savo kalboj iškėlęs lietuvių įnašą Kanados ekonominiame bei kultū- riname gyvenime, trum- pai paminėjo didžiuosius Lietuvos istorijos įvy- kius, pažymėdamas 120 m. vergovę Rusijai ir 1918 m. vasario 16 d. da- tą, nuo kurios prasidė- jęs lietuvių savistovus gyvenimas. Ir kad 1922 m. Lietuva patapusi Tau- tų Sąjungos nariu.

Paminėjo ir vokiečių- rusų nepuolimo paktą su- darytą 1939 m., pagal ku- rį buvo numatyta pasida- linti Europą. Toliau nu- rodė, kad 1940 m. birže- lio mėn. Lietuvai bu- vo įteiktas Sovietų Ru- sijos ultimatas rei- kalaujantis sudaryti so- vietams priimtina vy- riausybę ir tuo pačiu metu Rusija okupavo Lie- tuvą. Pažymėjęs, kad iš 3-jų milijonų gyventojų apie pusę religiniu at- (Nukelta į 2 psl.)

Rinkimai į SLA Pildomąją Tarybą

Kovo mėnesį Susivieni- mo Lietuvių Amerikoje kuopos susirenka balsuoti už kandidatus į aukščiausią organą, į Pildomąją Tarybą. Tarp kovo 1 d. ir 31 d. šim- tai SLA kuopų praves rin- kimus. Septyni tūkstančiai balotų išėjo paštu kuopų valdybom. Rinkimai vykdo- mi SLA kuopose pilnateisių narių visuotiniu, tiesioginiu, lygiu ir slaptu balsavimu. Rinkikai išpildo balotus, kuriuos suskaičiuoja kuopos balsavimo komisija. Balsa- vimo pasekmių lakštai su balotais prisiunčiami į SLA centro raštinę. Š. m. balan- džio 11-12 dienomis speciali Susivienijimo balotų su- skaitymo komisija patik- rins balotus, kad jie atitik- tų pasekmių lakštams. Vi- sus balsus suskaičiuos, ko- misija paskelbia rinkimų bendrus rezultatus.

Oficialiame SLA sąrašė sekantieji asmenys kandi- datuoja į aukščiausius pa- reigūnus: į prezidentus -- Povilas Dargis; į viceprezi- dentus -- Aleksandras Chaplikas; į sekretorius --

Algirdas Budreckis ir Pe- tras Januška; į išdininkus -- Eufrozina Mikuziūtė ir į išdo globėjus -- Steponas Bredes, Jozefina Milleriūtė, Antanas Sukauskas ir Val- das Adamkus. Iš viso yra vienuolika kandidatų į 7 postus. Visi gavo per 3% nominacijos balotų.

Nežiūrint to, kad į kai kuriuos postus kandidatuo- ja tik po vienas asmuo, kiekvienas SLA nario bal- sas yra svarbus. Gausus da- lyvavimas balsavimuose pa- gyvina susidomėjimą Susi- vienijimo reikalais. Tuo pa- čiu rinkimų gausumas paro- dys Pildomosios Tarybos renkiams nariams, jog nariai jiems uasitiki ir su- teikia raramą. Gausus daly- vavimas balsavimuose pa- demonstros, kad nariai do- misi SLA gerove ir seka Pildomosios Tarybos dar- bus.

Užtat, gavęs kvieslį į kuopos susirinkimą, kiek- vienas SLA narys privalo pasinaudoti savo teisę pa- reikšti savo valią.

SLA žinyba

Jungtinis Toronto choras išpildo programą Vasario 16 minėjime Toronte vasario 15 d.

S. Dabkaus nuotrauka

VELNIO PAKTAS (9)

LENKIJA STOVI SKERSAI KELIO

Priežastys, kurios pa-
stūmėjo Rusiją užmegs-
ti glaudesnius ryšius su
Vokietija buvo daugiau
saugumo pobūdžio ir Len-
kijos užėmimas buvo
antraeilis dalykas. Aiš-
ku, rusai troško lenkus
nustumti už Bugupės ir
neatsisakė nuo galimy-
bės Lenkiją iš naujo pasi-
dalinti. Bet tai buvo ne-

Toronte...

(Atkelta iš 1 psl.)

žvilgiu komunizmo yra
sužlugdyti. Pusė visų
bažnyčių uždaryta, pa-
verstos sandėliai. O
švento Kazimiero Lietu-
vos patrono bažnyčia
Vilniuje paversta ateiz-
mo muziejumi. Jam, esą
sunku suprasti kodėl
Jungtinės Tautos nekalia
Sovietų Rusijos tironijos
klausimo. Išrodą, kad JT
yra bejėgės imtis akci-
jos prieš didžiausio bru-
talumo atsitikimus, ku-
riuos Sovietų Sąjunga
vykdo Europoje ir Azijo-
je. Šiuo metu Sovietai
prisibijodami kiniečių
yra pasukę į vakarus,
norėdami su jais pagerin-
ti santykius. Tačiau tai
daranti ne dėl taikos rei-
kalų, bet kad kalbėdami
su kiniečiais jiems galė-
tų pasakyti: "Jūs geriau
būkite su mumis". Kal-
bėdamas apie tautų prie-
spaudą nurodė, kad par-
lamentas priimtų rezol-
uciją išskelbiant klau-
simo Jungtinėse Tauto-
se. Prisiminė ir savo
kalbą kurią pasakė JT
Chruščiovo akivaizdo-
je. O dabar, kai neseniai
jis lankėsi Rusijoje ir no-
rėjęs jį pamatyti, tai ne
galėjęs. Žvelgdamas į
Kanados įvykius pažymė-
jo, kad turėtų būti tram-
domi revoliuciniai. Pa-
sisakė ir apie savo pla-
nuojamą kelionę į Balti-
jos valstybes, kad galėtų
iš pirmųjų šaltinių pa-
tirti jų dviasio dingu-
mą. Baigdamas savo ga-
na ilgoką kalbą skatino
tęsti kovą iki laimėjimo.
Daugelį kartų garbingo
svečio kalba buvo per-
traukiama audringais
plojimais, o tai yra žen-
klas, kad lietuvių tauta
nori laisvės.

Ypatingai jaudinantis
momentas, kad įžy-
miam svečiui baigus kal-
bėti buvo įteiktas laisvės
medalis, o ponai J. Bak-
io skulptūra ir gėlių
puokštė. Publika susto-
jusi plojo, fotografai
aparatais švitino, o
svečias sužadintas pa-
dėkojo ir taręs: "Dieve
laimink jus", -- paliko
sceną.

Po rezoliucijų, kurias
perskaitė pranešėja I.
Šernaitė-Miklejohit, vy-
ko meninės programos
išpildymas, kuri buvo ir
savo turiniu, ir dalyviais
gana marga ir turtinga.
Dalyvavo Varpo ir Pri-
sikėlimo parapijos cho-
rai, Birbynės ansamb-
lis, Šatrijos ir Rambyn-
tų muzikos grupė su
skudučiais, kanklėmis ir
birbynėmis ir tautinių šo-
kių trejetas vienetų. Bu-
vo gražu ir didinga. Mi-
nėjimas baigtas Tautos
himnu. Aukų Tautos
Fondui surinkta 2,871,13
dol.

(pb)

skubu. Tikroji rusų am-
bicija buvo ne teritori-
alinio pobūdžio, bet ide-
ologinė. Pasaulinei revo-
liucijai nepavykus, Le-
nino įpėdinis Stalinas
1925 m. turėjo pasiten-
kinti "socializmo kūri-
mu viename krašte", o
1928 m. buvo paskelbtas
pirmasis penkmečio pla-
nas. Tada Rusija su Vo-
kietija neieškojo naujų
užkariavimų, bet dau-
giau saugumo, išsaugoti
tai ką turėjo. Ji buvo rei-
kalinga kapitalo ir tech-
niškos pagalbos, bei per
organizavimo raudono-
sios armijos ir tik Vokie-
tija jai visa tai galėjo
duoti.

Tokiu būdu nuo Rapal-
lo, Stalinas puikiai su-
gyveno su kapitalistine
Vokietija ir net didžiaus-
siame krizės laikotarpy
1930-31 m. ekonominis
bendradarbiavimas pri-
lygo kariniam. Vokiečių
sunkioji pramonė buvo
reikalinga rusų rinkos ir
dėka vis didėjančių rusų
užsakymų, jai pavyko
išvengti kracho. Iš kitos
pusės rusų pirmasis
penkmečio planas išsi-
laikė irgi dėka vokiečių
pristatymo. Abiejų kraš-
tų bendri interesai jun-
gė ideologiniai priešing-
us sąjungininkus.

Hitlerio atėjimas į val-
džią, Stalino nuomone,
neturėjo pakeisti situaci-
jos: naciai jam buvo ka-
pitalistinė partija kaip ir
kitos vakaruose ir turė-
jo greit suprasti kur jų
interesas. Vienintelė
kliūtis buvo vokiečiai
socialdemokratai, kurie
nekenė rusų ir stovėjo
už provakarietišką poli-
tiką. Tai jie rusams su-
darė didžiausią pavojų. O
būdami rusų priešais
jie pasidarė ir vokiečių
komunistų priešais.
Taip buvo iki 1933 me-
tų...

Labai daug stebėtojų
pervertina nuostolius Vo-
kietijoje, kuriuos pri-
darė broližiška kova
tarp vokiečių komunistų
ir socialdemokratų ir
bandoma aiškinti, kad tai
buvo pagrindinė prie-
žastimi Hitlerio atėjimo
į valdžią. Sunku iš-
vaizduoti, kaip jų bend-
radarbiavimas tarpusa-
vy būtų sukludęs Hit-
leriui paimti valdžią. Vo-
kietijoje niekad nebuvo
socialistų - komunistų
daugumos parlamente.

Hitlerio atėjimas į
valdžią skaudžiai palie-
tė socialdemokratų ir
komunistus, ypač pasku-
tiniuosius. Per pirmuo-
sius penkis mėnesius so-
vietų spauda gavo iša-
kymą laikytis rezerva-
tuotai, tuo tarpu Hitle-
ris draskė vokiečių ko-
munistų organizaciją.
Tačiau Kremliaus vadai
visą laiką stengėsi pa-
brėžti savo gerus no-
rus. Litvinovas ir Molo-
tovas kiekviena proga
stengėsi vokiečių amba-
sadoriui priminti, kad
Kremlius nėra pakeitęs
savo užsienio politikos.
Litvinovas, kuris ma-
žiau mėgo vokiečius už
Čičeriną, net driso ci-
niškai pasakyti: "Tai ne
mūsų reikalas, jei jūs
šaudote savo komunis-
tus".

Bet reikėjo palaukti
metus, kad rusai supras-

tų, kad Hitleris nėra
kaip ir kiti vokiečių de-
šinieji ir kad vokiečių -
sovietų draugystė jau at-
gyventa ir rusai pareika
lavo uždaryti visus vokie-
čių karinius centrus Ru-
sijoje. 1933 m. spalio m.
per atsisveikinimo vaka-
rienę su vokiečių kari-
ninkais, maršalas Tu-
chačevskis pasakė: "Ne
užmirškite, kad tai jūsų
politika mus perskiria,
bet ne mūsų sentimentai,
kurie yra draugiški
Reichswehrui. Atsimin-
kite visad: jūs ir mes,
Vokietija ir Sovietų Są-
junga, galime įgyven-
dinti taiką pasaulyje, jei
eisime petis petin". Ga-
limas dalykas, kad tie
žodžiai už trijų metų
Tuchačevskiui kainavo
galva.

Nuo 1933 m. vokiečių
- sovietų santykius gali-
ma apibrėžti kaip dviko-
vos laikotarpį tarp dvie-
jų žmonių, Hitlerio ir
Stalino. Abu pasižymė-
jo stipriu charakteriu,
drąsa ir žiaurumu, abu
buvo absoliutūs autokra-
tai. Susidarė nauja ir
neįprasta situacija. Vo-
kietijoje tebuvo klauso-
ma Hitlerio valios, o
Rusijoje -- Stalino.

Hitleris neieškojo ka-
ro su vakariečiais. Jis
nesidomėjo vakarų kraš-
tais, tirštai žmonių ap-
gyventais. Jis troško už-
kariauti Rusijos plotus,
tai buvo jo idėja nuo pat
pradžios. Tad kodėl to-
kiose sąlygose 1939 me-
tais jis pasirašė su Sta-
linu paktą?

Lygiai kaip 1933, taip
ir 1939 m. jis nebuvo pa-
jėgus išstoti prieš Rusi-
ją. Ir pirm realizuojant
savo projektą jis turėjo
nugalėti tris kliūtis, ypa-
tingai sunkias, kurios ga-
lėjo sukelti karą su Ang-
lija ir Prancūzija.

Jo pirmasis uždavi-
nys buvo apginkluoti Vo-
kietiją ir pasiruošti ka-
rui. Tam reikėjo nusi-
kratyti Versalio jungu.
Pats Hitleris buvo nus-
tebęs, kad jam tas leng-
vai pavyko pasiekti iki
1938 m.

Antrasis uždavinys bu-
vo susigrąžinti į Reichą
visus vokiečius, prijung-
ti prie Vokietijos vokie-
čiai apgyvendintais že-
mes, praplečiant sienas
į pietryčius. Vokietijoje
buvo tik 70 milijonų gy-
ventojų ir prijungiant
austrus bei sudetus ga-
lėjo pasiekti vos 80 mi-
lijonų, kas buvo nedaug
prieš 170 milijonų Sovie-
tų Rusijos gyventojų.

Tas antrasis punktas
buvo įvykdytas 1938 me-
tų bėgyje, bet ne be kri-
zės. Jis buvo triumfališ-
kai apvainikuotas 1938
m. rugsėjo 29 d. Muen-
cheno sutartimi, pagal
kurią Anglija ir Prancū-
zija sutiko leisti apkar-
pyti Čekoslovakiją.

Tretysis uždavinys bu-
vo savo karines sienas
pastumti ir praplėsti
iki Sovietų Rusijos, vie-
nokiui ar kitokiui būdu
panaikinant "atatan-
kos" valstybes tarp
Reicho ir Sovietų Sąjun-
gos, būtent Baltijos vals-
tybes, Lenkiją, Čekoslo-
vakiją, Vengriją ir Ru-
muniją. Kad įvedus
bendrą sieną su Sovietų

Sąjunga, pagal kurią ga-
lėtų išdėstyti savo jė-
gas, Hitleris buvo pri-
verstas pašalinti visas
kliūtis. Tad buvo pri-
verstas kariniai užim-
ti Čekoslovakiją, arba
sąjungininkais pasida-
ryti Rumuniją ir Vengri-
ją, arba užleisti sovie-
tams kai kurias teritori-
jas, kaip Baltijos kraš-
tus ir Rytinę Lenkiją.
Svarbiausias jo tikslas
buvo turėti bendrą su
sovietais sieną, neiši-
veliant į konfliktą su va-
karų valstybėmis. Ma-
žas lokalinis karas jei
toks būtų neišvengia-
mas, prieš kurią nors vi-
durinę Europos valsty-
bę, Hitleriui nebuvo bai-
sus. Tai net galėtų pasi-
tarnauti preliudu karui
prieš Sovietų Sąjungą.

Svarbiausia "atatan-
kos" valstybė tarp Vokie-
tijos ir Sovietijos buvo
Lenkija. Tad čia skubiau-
siai reikėjo prakirsti ke-
lią. Pradžioje Hitleris
bandė draugiškai susi-
tarti su Lenkija, ištikinė-
damas, kad jo norai yra
nuoširdūs ir tikėjosi su
Lenkija be didelių sunku-
nų susitarti. Lenkija
1939 metais buvo pusiau
fašistinė valstybė, jos po-
litika buvo antirusiška ir
antisemitinė. Tie trys
pagrindiniai taškai leido
tikėtis draugiško susita-
rimo. Tiesa, Lenkija bu-
vo Prancūzijos sąjungin-
inkė, bet Čekoslovaki-
jos pavyzdys geriausiai
parodė, kad neverta buvo
pasitikėti prancūzų pa-
žadais.

Vokietija 1934 m. buvo
pasirašiusi nepuolimo
paktą su Lenkija ir san-
tykiai tarp abiejų kraš-
tų buvo geri. Pasinaudo-
jant Čekoslovakijos kri-
ze ir Muencheno susita-
rimu Lenkija gavo Cies-
zyn. 1938 - 1939 m. ru-
denį ir žiemą Hitleris
lenkams pasiūlė geres-
nį dalyką, nepuolimo pak-
tą pakeisti 25 metų są-
jungos paktu, nukreip-
tu prieš Sovietų Sąjun-
gą. Ribbentropas davė su-
prasti lenkams, kad toks
paktas jiems atneš daug-
iau naudos. Vokietija
taip pat buvo pasisiūliu-
si padėti išspręsti žydų
problema už nedidelę
kainą, būtent, Lenkija tu-
ri grįžti už savo senų
sienų. Ji pasilaikys Poz-
nanę ir Aukštąją Silezi-
ją, o taip pat net "kori-
dorių", bet turėjo grąžinti
Vokietijai Danzigą ir
duoti geležinkelį ir au-
tostradą per koridorių.

Bet Lenkija pasiūly-
mą atmetė. Ar tai buvo
jos išdidumas ar nepa-
sitikėjimas, ar jos savi-
garbos įžeidimas, ne-
svarbu. Trumpai ir aiš-
kiai lenkai atmetė vokie-
čių pasiūlymus.

Hitleris to negalėjo su-
prasti. Dar jis leido Rib-
bentropui pasiūlyti len-
kams Ukrainos žemes,
bet kai išitinkino, kad su
lenkais neįmanoma su-
sitarti, pakeitė taktiką ir
nutarė griebtis kitų meto-
dų. Jei Lenkija atsisako
dalintis sovietiška meš-
ka, tai ji bus užkandži-
ta meškai prisivilioti.
Lenkijos teritoriją pasi-
tarnaus manevrų lauku
ir SS galės pasipraktiku-
oti represijose. Lenkijoje
bus galima mažesniu
maštu išbandyti tai,
kas turės vykti Sovietijo-
je.

(Bus daugiau)

PO PIETU KRYŽIUM

VLADAS RADZEVIČIUS

PAVYKĖS BANDYMAS

Vasario 16-sios minėjimo meninę programą
šiemet Adelaidės senimas, bendru susitarimu, bu-
vo perleidęs išimtinai jaunimui. Dabar abi pusės
jaučiasi patenkintos. Senimas gavo tam tikrų už-
tikrinimų, kad ir ateityje bus kam lietuviškas dar-
bas dirbti ir kad tas darbas bus atitinkamo lygio.
Jaunimas išitinkino, kad jie yra pajėgūs dirbti, kad
mielai laukiamas ir kad jo pastangomis domisi ne
tik jaunimo tėvai, bet ir jų vienmečiai.

Pasiimdamas paruošti ir pravesti minėjimo
programą savo jėgomis, jaunimas pageidavo ir ga-
vo laisvas rankas pilna to žodžio prasme. Senimas
nestatė jokių sąlygų, nepiršo savo pageidavimų ir
susilaikė nuo patarimų.

Australijos Lietuvių studentų Sąjungos Adelai-
dės skyrius buvo visos programos spiritus mo-
vens ir pasirodė vertas pasitikėjimo bei pagarbos.
Studentai ir jų talkininkai moksleiviai uždavinį at-
liko jaunatviškai ir programoje pūstelėjo nauji ve-
jai, pasirodė jauni, ieškojimais užsidegę veidai.

Senimas buvo kiek skeptiškas, kai patyrė, kad
studentai Vasario 16-sios minėjimui paskyrė dvi
dienes (šeštadienio, vasario 14 d., vakarą ir sek-
madienio, vasario 15 d., popietę). Viską apskaičiuo-
jantis senimas baiminosi, kad ištęsus minėjimą
per dvi dienas, nebus pakankamai lankytojų. O tas,
be abejonės, neigiamai paveikė jaunųjų jaunimą.
Minėjimo dienomis tačiau pasirodė, kad baimė bu-
vo nepagrįsta. Abu vakaru Lietuvių Namų salė
buvo pilna -- adelaidiškų susirinko daugiau, negu
ankstyvesniais metais į senimo rengtas vieno vaka-
ro iškilmės. Daug bylojo dar ir tai, kad apščiai su-
plaukė ir jaunimo. Po programos niekas neišsine-
šė ištęsusių veidų.

Šeštadienio vakarui studentai buvo parinkę A.
Kairio vaidinimą "Palikimas" ir į programą kuk-
liai įrašė: "Veikalą stato, režisuoja ir vaidina Ade-
laidės studentai". Jie patys padarė dekoracijas, pa-
rinko apšvietimą, pritaikė muziką, grimą. Nors jų
lietuviško žodžio niekas nekoregavo, scenoje jie be
priekaištų kalbėjo gražiai ir taisyklingai. Niekas jų
nemokė, kaip vaikščioti vaidinant, kaip gestikuliuo-
ti kalbant, kur nuleisti ar pakelti balsą, tačiau stu-
dentai stebino nuosaikumu, taktu ir nesukaustyta
laikysena. Jų pasitikėjimas savimi, jų intelektas
ir jaunatviškas ieškojimas buvo pilnai išnaudo-
tas. Veikalą jie pardavė taip, kaip jį suprato, pa-
ryškindami tai, kas jiems svarbiau. Ir autoriui A.
Kairiui jie pasitarnavo daugiau, nei pastovios vai-
dintojų grupės, besivadinančios teatrais.

Antroje Nepriklausomybės minėjimo dalyje --
sekmadienio popietės metu jaunas akademikas Gy-
tis Šimkus, pasiremdamas jaunimo apklausinėjimo
daviniais, parodė vietos lietuviams tėvams, kad
net pusę jų nėra supažindinę savo vaikų su Vasa-
rio 16-sios reikšme ir prasme, kad tėvai nėra kal-
bėję jiems, kada Lietuva atgavo savo nepriklauso-
mybę, kiek laiko buvo laisva ir kada bei kaip lais-
vę prarado.

Iš kitos pusės, keturių Kubilių sūnų ir keturių
Bielskių dukterų įnašas tos pačios sekmadienio po-
pietės programai aiškiai parodė, ką gali padaryti
giliai tautiškai susipratę ir savo pareigas vykdan-
tėvai. Kai moksleiviai ateitininkai broliai Kubi-
liai (Linas, Aidas, Saulius ir Sietynas) deklamavo
Pr. Pusedešio skoningai paruoštą prasmingų eilė-
raščių pynę "Aš čia, gyva", klausančiųjų akyse
blizgėjo ašaros. Mažieji, paprastai, deklamuoja
automatiškai, be gilesnio įsijautimo, be dvasinio iš-
gyvenimo, tačiau Kubilių sūnūs viso to turėjo suka-
pu ir sugebėjo ištikiningai perduoti. Buvo aišku, kad
jie yra sugavę ne tik poezijos žodžius, bet ir jos
dvasią. Be abejonės, čia yra tėvo, o ypač motinos
Šliupaitės-Kubilienės nuopelnas. Šeši jų vaikai au-
ga pasigėrėtinai. Rasa Kubiliutė, šimtinė abitu-
rientė, akompanuoja vietos dainininkams, o penki
broliai, Rasai atsisėdus prie pianino sudaro malonų
kamerinį orkestrą. Brolius Kubilius vėliau pa-
keitusios sesės Bielskytės (Rūta, Dalė, Audrė ir Ire-
na) gimtojo krašto ilgesį gaivino švelniomis lietuviš-
kom sutartinėmis ir melodeklamacijom. Ir šios jau-
nuolės yra malonus įnašas, duodąs vilčių atečiai.
Čia taip pat daug reiškia motinos ranka ir širdis.
Deja, Kubilienė ir Bielskienė yra išimty.

• NAUJAS SKAUTŲ VADAS Aleksandras Jaktas vadovaus LSS
Australijos Rajonui trejus metus, perimdamas pareigas iš ligšiolinio
Rajono Vado Vytauto Neverausko. Inž. A. Jaktas, V.D. Universitete
baigęs geodeziją dabar yra Sydnejaus miesto valdybos vyr. inžinie-
rius.

• AMERIKOS LIETUVIAI Šiuo metu yra gana dažni svečiai
Australijoje. Jie atvyksta aplankyti savo gimines ar pažįstamus.
Neseniai Melbourne viešėjo Jokubauskai, šiuo metu Adelaidėje
"atsigauna" anksčiau čia gyvenę ponai Jasūnai iš Chicagos, o į
Sydney paskutinėm dienom atvyko Jurgis Bagdonavičius iš New
Yorko. Kaip žinoma, įvairias Australijos vietas šiuo metu lanko
ats. div. gen. M. Reklaitis.

• EKSKURSIJĄ Į LIETUVĄ, kiek teko patirti organizuoja
grupė lietuvių jaunųjų. Jie sakosi, nori patys netarpiškai susi-
pažinti su kraštu ir žmonėmis, apie kuriuos čia tiek daug kalbama.

• SOLISTO BARO GASTROLES šįdien ir visų Australijos
lietuvių susidomėjimo centre. Tuo reikaliu spaudoje ne tik gausu
informacinių pranešimų, bet ir vedamųjų straipsnių. Keturiuose ko-
lonijose, kur solistas Baras koncertuos kartu su populiaria vieto-
daininke Genovaite Vasiliauskienė, šiuo metu energingai platina-
mi ne tik bilietai į koncertus, bet ir pakvietimai į susipažinimo, pa-
gerbimo ir atsisveikinimo vakarienes, apgailestaujama, kad svečias
trumpai viešės Australijoje.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŲA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAM PASAUS • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREIŠKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.KIEKVIENO LIETUVIO LAIMĖJIMAS
YRA VISŲ LAIMĖJIMAS
PADĖKIME KAZIMIERUI OKSUI

Kelias į politikus ir į politinį gyvenimą nėra lengvas. Demokratiniame krašte į politiką prasiūsti yra daug galimybių, bet drauge daug ir sunkumų. Prezidentinių rinkimų metais pirmą bandymą turėjo inž. Valdas Adamkus, kandidatas į Sanitarijos distrikto patikėtinius. Chicago lietuviai anomis dienomis parodė didelį vieningumą ir idėjo daug darbo, populiarindami savąjį lietuvių kandidatą. Tačiau ypatingos reikšmės rinkimuose turi ir partijos, ar tai demokratų ar respublikonų, parama savajam kandidatui. Tuo metu inž. Valdo Adamkaus kandidatūrą stipriai rėmė respublikonų partija. Drauge su lietuvių vieningu darbu mūsų kandidatas inž. Valdas Adamkus demokratų tvirtovėje, Chicagoje surinko arti vieno milijono balsų ir tai rodė, kad prie gerai organizuoto darbo ir sudėtų pastangų galima daug ką laimėti, norinti švesti lietuvių į politinį kelią, į amerikiečių plačias mases. Mes šiandieną džiaugiamės, kad inž. Valdas Adamkus, po pirmojo didžiojo bandymo, jau paskirtas į aukštą postą Nixono administracijoje.

Šiais metais stovime prieš naują bandymą. Kaip jau spaudoje skaitėme, Chicagoje gražiai besireiškias lietuvių veikloje Amerikos lietuvis Kazimieras Oksas pasirinko politinį kelią ir bando savo laimę pirmą kartą. Jis kandidatuoją į 3 distrikto kongresmano vietą. Jis eina respublikonų partijos

kandidatu į pirminius rinkimus, kurie įvyks kovo mėn. 17 d. To jis siekia sava iniciatyva ir šiuo atveju respublikonų partija nedaug jam tepadės. Pirminiuose rinkimuose ir šiuo atveju jam teks rungtis su kitais dviem respublikonų kandidatais. Tik po pirminių rinkimų išėjęs laimėtojas gaus respublikonų partijos palaiminimą ir visokeriopą paramą.

Tad kokios galimybės yra Kazimieriui Oksui pasiekti pergalės? Chicagoje 3 distrikto turi apie 200.000 balsuotojų. Iš jų tik 50 nušimčių baltųjų. Pirminiuose rinkimuose paprastai tebalnuoja tik apie 25 nušimtis balsuotojų iš viso, taigi respublikonų tebalnuos dar mažiau. Kad gavus moniminaciją, kandidatui tenka surinkti bent kokius 7-8000 balsų. Iš tokio balsuotojų skaičiaus, šis, atrodo, mažas. Tačiau praktika parodė, kad ir tai pasiekti pirminiuose rinkimuose nėra lengva.

Tad šiuo atveju ką galėtų padėti lietuviai? Vienintelis kelias, kovo m. 17 d. aktyviai dalyvauti pirminiuose rinkimuose ir aktyviai balsuoti už lietuvių kandidatą Kazimierą Oksą. Jeigu sukrustume šiuo atveju tiek pat, kiek inž. V. Adamkų renkant, atrodo, kad savam kandidatui daug padėtume. Atsimintina, kad kiti mums mažai padės, mums patiems reikia pa dirbėti.

Kazimieras Oksas lietuviams Chicagoje gerai pažįstamas iš savo lietuviškos veiklos. Jis yra viceprezidentas Mutual Federal taip bend-

TIK NEDUOKI, VIEŠPATIE,
NUVYSTI MUMS SVETURKOMPOZITORIAUS JUOZO STROLIOS KŪRINIŲ KONCERTO
IR MIRTIES METINIŲ PROGA

Juozas Šlajus

Kai meniniais ar kultūriniais sugebėjimais asmuo išauga į pirmąsias gretas, ir po mirties pasilikusiems jis būna neužmirštamas, lyg dar tebegyventų. Nusipelnęs ir pasižymėjęs kompozitorius Juozas Strolia mirė prieš vienus metus, o koncertų metu salėje besiklausydami jo sukurtą gražaus melodin-gumo solo ar choro dainų, prisimindami išreikš-kiame jam pagarbą ir padėką už paliktas do-vas.

Juozo Strolios mirimo metinių sukakčiai paminėti, Chicagoje ruošiamas iškilus koncertas. J. Strolios kūriniai išpildys solistai: Prudencia Bičkienė, Roma Mastienė ir Jonas Vaznelis. Smuikininkas --

rovės, prezidentas Lietuvių Prekybos Rūmų Chicagoje, priklauso Marquette Parko lietuvių namų savininkų draugijai, Amerikos lietuvių inž. architektų sąjungai. Dariaus - Girėno legiono postui ir kitoms lietuvių bei amerikiečių reikšmingoms organizacijoms. Baigęs inžinerijos mokslus, aktyviai reikiąsi respublikonų partijoje ir uoliai dirbo renkant prez. Nixoną, senatorių Percy, Dirksą, gubernatorių Ogilvie ir inž. V. Adamkų ir šiuo metu vadovauja Amerikos lietuvių respublikonų lygai Illinojuje.

Kazimieras Oksas politinei karjerai intensyviai ruošėsi, studijavo šio krašto politines situacijas, gerai pažįsta politinį ir ūkinį gyvenimą ir kandidatuodamas į kongresą turi savas pažiūras į dabarties sunkią ekonominę ir politinę Amerikos padėtį ir ryžtasi dirbti, kad šiuo krašto žmonėms būtų užtikrintas ramus, saugus ir teisingas gyvenimas.

Kazimieriui Oksui, siekiančiam politinės karjeros, padėkime ir mes, lietuviai, nes kiekvieno lietuvių laimėjimas, yra mūsų visų laimėjimas. (ji)

Herkulis Strolia. Be to dalyvaus "Aidutės", Lie-tuvos Vyčių choras ir jungtinis choras. Diriguos Alice Stephens, Petras Armonas, Vytautas ir Fausta Strolios. Akompanuos Manigirdas Motekaitis. Tai bus reta proga pasiklausyti kompoz. Strolios gražių melodijų ir pagerbti ji vieniems metams nuo jo mirties praėjus.

Nesiimu čia apžvelgti visą J. Strolios gyvenimą, bet šia pačia proga suglaustai pažvelgtina į jo gyvenimo bruožus.

Turėdamas igimtų gabumų, mokėsi ir baigė muzikos mokyklą Kaune ir Klaipėdoje (1921-1929 m.); mokytojo Tauragės ir Šiaulių gimnazijose dėstydamas muziką, dirbo Šiaulių muzikos mokykloje (1929-1940 m.), vadovavo chorams ir t.t. Buvo karštas patriotas, ir bolševikams užėjus, už drąsesnį nuomonės išreiškimą buvo komunistų suimtas ir kalinamas. Žmonos pastangomis pavyko iš kalėjimo repatriuoti Vokietijon, kur dirbo teatre ir mokytoju. Jo žmona solistė Zenta Grubaitė, reikiąsi lietuvių kultūrinėje veikloje, mirė Vokietijoje 1951 m.

1952 m. atvyko Chicago. Vargoninkavo Los Angeles, Bostone, Sao Paulo Brazilijoje ir, pagaliau, pastoviau apsigyveno Chicagoje. Keliaavo po Europą ir spaudai rašė įdomius savo kelionės išpūdžius. Grįžęs vėl Chicago neuzmetė muziko kūrybinės plunksnos. Yra parašęs ir Lietuvoje buvo išleista Solfedžio, Muzikos teorija ir Trumpa muzikos istorija. Aktyviai bendradarbiavo periodinėje spaudoje. Be to, tik ką pasirodė išėjusi iš spaudos kompoz. Strolios atsiminimų knyga "Lietuvos Vyčio pėdsakais", kuri bus galima gauti koncerto metu.

Lietuvoje lankėsi po kraštą surinkdamas apie 2000 liaudies dainų su melodijomis: 504 buvo įteiktos Lietuvių Tautosakos Archyviui, 900 su virš iš Utenos ir Kretingos liko Šiauliuose, o 600 liko rankraščiuose, kurių likimas nežinomas. Taip pat jo surinkta 100 pasakų, patarlių ir priežodžių, kurių likimas taipogi nežinomas. Iš kaimo kilęs (Velykūnų k., Leliūnų vals. Utenos apskr.) ir niekada su lietuvišku kaimu nenutraukęs ryšių, išlaikė savo originaliojo kūryboje lietuvišką savitumą.

J. Strolios kūrybos sąrašas, apimantis apie 300 veikalų, bus atspausdintas prie koncerto programos. Ten bus ir trumpa biografija, sutelkta Jeronimo Kačinsko, jo Klaipėdos konservatorijos studijų dienų draugo.

Daug jo vokaliųjų kūrinų pirmiausia buvo išpildyta jo žmonos Zen-

Vėliausia kompoz. Juozo Strolia nuotrauka su sūnumis, iš kairės: Faustas, Juozas, Herkulis ir Vytautas Strolia.

tos. Smuiko literatūra nėra gausi, ir ji, išpildyta paties autoriaus tik šeimyniškuose rateliuose, ši sykį bus interpretuota jo jauniausio sūnaus. Koncerto metu taip pat išgirsime 4 religinius kūrinius, kuriuose išreikiama viltis sugrįžti į gimtąjį kraštą, kurio Strolia taip ilgėjosi. Vieno jis labiausiai meldė ir artimųjų rateliuose pritaikytai ir jautriai cituodavo P. Jurkaus pasakytas mintis: "Tik neduoki, Viešpatie, nuvysti mums svetur parpuolus po našta". Deja, jo gyvenimo siūlas nutrūko prieš metus toli už vandenyno, Lietuvos nepriklausomybės šventės iš vakarėse.

Kompozitorius nesuskaitomas valandas atidavė savo sūnams, juos mokindamas muzikos, tat visai natūralu tikėtis, kad visi trys sūnūs: Vytautas, Faustas ir Herkulis ruošiamam koncerte aktyviai pasirodys. Tai retas ir gražus atsitikimas, kai visi muziko vaikai tampa muzikais. Faustas gyvena Chicagoje, čia vargonin kauja, vadovauja Lietuvos Vyčių chorui, yra jaunimo ansamblių vadovas, aktyviai reikiąsi ir kitoje lietuviškoje

veikloje. Atsitinka čia, Chicagoje, kai staiga programoje kas pasikeičia, nėra akompaniatoriaus, ir koncertui išgelbėti šaukiamasi Fausto, kuris būdamas pareigingas, laiku sėda prie pianino, o dėl programos vėlavimosi, akompanuodamas su rūpesčiu žvelgia į laikrodį, kad nepavėluotų sekanči išipareigojimą atlikti. Dabar baigia studijuoti muzikos pedagogiką. Kiti du sūnūs negyvena Chicagoje ir apie juos mažiau turiu žinių. Vytautas gyvena New Yorke, groja orkestre ir nenuolatos diriguoja orkestrui. Herkulis yra profesinis smuikininkas, groja įžymios JAV keliaujančios operos orkestre. Visi trys yra baigę arba bebaigę aukštąsias Muzikos mokyklas. Yra žinoma, kad Vytautas aktyviai reikiąsi skautiškoje veikloje, o taip pat dalyvauja lietuvių kultūrinėje ir muzikinėje veikloje.

Kompozitoriaus Juozo Strolia pagerbimas įvyks kovo 8 d., Jaunimo centro didžiojoje salėje, Chicagoje.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

KNYGA, APIE
KURIĄ VISI
KALBA...

AR TURITE?

REZISTENCIJA

ROMANAS

R. SPALIS

DIRVA
6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. pinigais/čekiu, už kuriuos prašau atsiųsti:

..... egz. R. Spalio romaną "Rezistencija"
Kaina 6 dol.

Mano adresas:
(pavardė ir vardas)

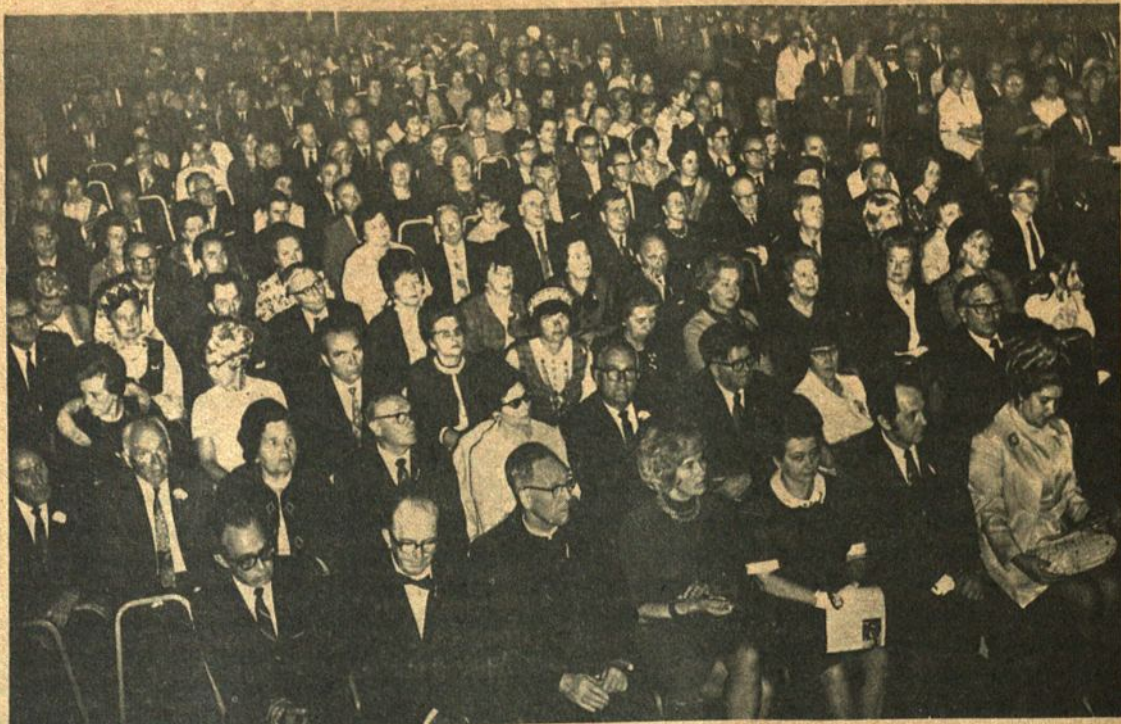
.....
(namo numeris ir gatvė)

.....
(miestas ir valstybė, zip Nr.)

Politinis kelias sunkus, pasiekti pergalės nelengva, reikia ir visų lietuvių paramos -- sako kandidatas į kongresą iš trečiojo distrikto Kazimieras Oksas, iš kairės: LB Pasauliečių teisėms apsaugoti šv. Kazimiero lietuvių kapinėse komiteto pirmininkas Algis Regis, Sophie Barcus radijo valandėlės vedėjas Feliksas Daukus, 3 distrikto kandidatas į kongresą Kazimieras Oksas ir J. Janušaitis.

V. Noreikos nuotrauka

Losangeliečiai lietuviai susirinkę 16 minėjimą Hilton viešbutyje.

L. Kanto nuotrauka

Klaidinantis filmo reklamavimas

Teko spaudoje skaityti apie koki ten "Sibiro Tremtinių maldaknygės" filmą. Dabar, netikėtai, gavau progą jį pamatyti -- ir šiuo metu noriu trumpai bet aiškiai išpėti, kad filmas neturi jokio bendro ne tik su lietuviais tremtiniais kur nors, ne tik neparodo nei tos maldaknygės nei jokio vaizdelio iš Sibiro, jokios lūšnelės kur bolševikų tremiami kankiniai gyventų, bet ir jokios žmogystos panašios į tremtinį. Pažymėtina ir tai, kad visas filmas angliškoje kalboje, ir taip pat nei žodelio apie jokią maldaknygę ar Sibirą.

Lietuvių organizacijai norint gauti tą filmą klaidingu pavadinimu, sutraukimui publikos būtų tik savo žmonių išnaudojimas ir apvylimas. Mokyklinio amžiaus jauniui rodymas būtų nesąmonė, nes nesupras, ir iš dalies būtų net pastūmėjimas į piktą jeigu kiek vyresnis filmą suprastų.

Filmas vaizduoja vidurinės klasės ameri-

kiečių, miestelėnų, trijų asmenų tipus, ir jo tikslas -- atgrąžinti į tikėjamą dorąje nusmukėlius.

Rodydamas prasideda su neaiškiu vaizdu senos moterės klūpančios ar sėdinčios lyg kokioje koplyčioje puikiais stikliniais margintais langais.

Toliau, atsiskleidžia vaizdas miegamo kambario puošnios ponios ar panelės, kuri, iš lovos išlipus, persirengia savo rytine suknia, atsisėda prie veidrodžio, šukuoja si plaukus, tepa savo lūpas, gėrisi savo veidu -- bet gal nuodėmingai praleidus naktį, galvodama, kad gal taip gyventi nepridera, nukrypsta į rimtą kalbą apie reikalingumą tikėjimo, kad gyvenimas jai būtų naudingas, tikslesnis.

Seka vaizdas: Kita moteris, rimtos išvaizdos, (ne vienuolė), pradeda lyg paskaitą -- aiškinimą apie tikėjimą ir jo reikalingumą.

Po jos kalbos, sekantis vaizdas: Kitame miegamame kambaryje, ki-

tur, išsiritas iš lovos viduramžis padoriai išrodęs vyras (nieko bendro su ana moterimi jos miegamajame), raivosi pagiriomis, ima aiškintis kad per naktį gėrė -- girtavo. Keliais tuščiais sakiniais apie šitą pratarę, ir jis nukrypsta sau įkalbėti, kad prasinga, naudinga būtų daugiau sekti ar linkti į tikėjimą.

Tada seka vėl ta paskaitininkė, tęsdama daugiau apie tikėjimą, apie tikėjimo reikalingumą ir naudingumą (su pirmutine moterim ir tuo vyru jos veiksmas visai nesiriša).

Bet dabar seka tas kas net kenksminga rodyti pradedančiam galvoti jaunimui. Dar kitame kambaryje, kitoje lovoje, vaizduojama gulintis pilnai apsirengęs vyras, nemiegąs; ilgai blaškosi, stena -- aimanuoja sąžinės kankinamas. Pagaliau atsisėda lovoje, vėliau net atsistoja, ima pasakoti kad vakar jis išeidamas į gatvę namo laiptuose sutiko kitą vyrą -- jį nušovė. Lavonas nusiritęs į gatvę.

Permastęs savo piktą nedorą pasielgimą, žinodamas kad žmogui gyvasties nesugrąžins -- pereina kalbėti apie tikėjimą: visomis jėgomis stengiasi sau įkalbėti, kad jis, nors žmogžudys, jeigu tikės, visu atsidavimu prašys Kristaus atleisti jam jo nuodėmę -- jis pagaliau pajus kad Kristus jam nuodėmę nutrynė. Jausdamasis lengva, tyra sąžine, galės laisvai išeiti iš mėsos ir tęsti gyvenimą toliau -- bet filmo gamintojai nepagalvojo kad yra policija ir teismai -- kaip žmogžudis jis bus areštuotas, teismo nubaustas kalėjimu ar net mirtimi. (Labai prastam pavyzdžiui tikėjimas panaudojamas).

Tada ta paskaitininkė vėl parodoma, ji tęsia savo aiškinimus, išvadas apie tikėjimą, tikėjimo prasmę ir reikalingumą.

Kaip sakiau, filmas tai kitas rodyti dorąje nusmukėlių grupėje, kokių Amerikos miestuose yra daugybė, net susigrupavusių į būrius, -- kad ir jie gali pakilti iš savo bergždžio, tuštaus gyvenimo ir tapti švariais, kaip ta moteris ir tie vyrai, gražiai apsirengę, ne valkatos -- nusmukėliai, atgrįžę į tikėjimą, be sąžinės graužimo ir kitų nemalonumų.

Pabrėžiu: filmas nieko -- nieko bendro neturi su jokių Sibiro tremtinių gyvenimu, tikėjimu, ir lietuvių tremtinių maldaknyge. Tų trijų asmenų vaidinimas nėra jokia sveika, rimta, tikėjimo naudai pamoka. K.S. Karpius

**JOURNEYMAN
ELECTRICIANS
MILLWRIGHTS
AND
MACHINERY
REPAIRMAN.**

1st or 2nd Shift
MUST HAVE GOOD
REFERENCES

STEADY WORK

Excellent wages and fringe benefits.

Apply in person to
Personnel Office

**MUSKEGON
SPECIALTIES CO.**

2314 Tyson St.
Jackson, Mich.

An Equal Opportunity Employer
(16-19)

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĖ — ĮSITIKINSITE.

ALGIRDAS GARLAUSKAS

VĒLIAVA PILIAKALNY

Novelė

(4)

Žiema jau buvo įpusėjus. Sniegas dengė gamtą ir šaltis purtino kūną. Atėjo vasario mėnuo. Vieną popietę Aras grįžo dar nesutemas, Kadugys taisė laikrodį ir nustebejęs paklausė:

"Kas atsitiko?"

Aras pamojo ranka ir atsakė:

"Sunkvežimis sugedo. Žinai, rusiškos gamybos". Nusiėmęs švarką šildė rankas prie pečiaus. Diena buvo saulėta ir pro apsalusį langą liejosi leidžiančios saulės spinduliai. Aras tyliai žiūrėjo kaip Kadugys su viena ranka atidžiai dėjo mažas laikrodžio daleles. Patrynęs rankas nuėjo prie lango ir žiūrėjo į sniego apneštą gale lauko piliakalnį. Staiga atsisukęs į Kadugį užklausė:

"Ar tu žinai kokia diena rytoj?"

"Vasario šešiolikta diena. Lieuvos Nepriklausomybės šventė", atsakė ramiai Kadugys, net nepakėlęs galvos nuo savo darbo. Aras nustebejęs tylėjo ir staiga pradėjo juoktis.

"O aš maniau tave nustebinti".

Kadugys pakėlęs galvą šypsojosi.

"Tai ir būdavo diena. Paradai, vėliavos. Išsiuošę žmonės. Kaip tu manai aš galėčiau tokią dieną pamiršti?"

Aras lyg susigėdinęs klausėsi. Atsisuko ir žiūrėjo pro langą. Toli iš piliakalnio griuvėsių kyšojo senas vėliavos stiebas. Kadugys atsikėlęs prieėjo prie Aro ir uždėjęs ant peties sveiką ranką, kalbėjo.

"Per Vasario Šešioliką ten plevesuodavo mūsų trispalvė. Žmonės susirinkdavo iš tolimų apylinkių. Čia būdavo pamaldos, ir atvažiuoję žymūs asmenys sakydavo kalbas". Nusisuko ir grįžo prie sa-

vo darbo. Aras tebežiūrėjo į piliakalnį. Staiga tyliai tarė:

"Žinai ką aš norėčiau, Šarūnai?" Ir lyg sustojo.

Kadugys pakėlė galvą.

"Aš norėčiau matyti nors vieną sykį mūsų vėliavą plevesuojant ant šio piliakalnio. "Atsisuko į Kadugį". Nors vieną sykį, ar tu supranti?"

Kadugys tylėjo. Aras suspaudė kumštį, ir sukančęs lūpas kalbėjo:

"Nors vieną prakeiktą sykį". Staiga atsisėdo prie stalo ir susmukęs kėdėje tęsė:

"Žinai, Šarūnai, aš dar mūsų vėliavos net nemačiau? Aš dar net neliečiau. Kiek sykų kariuomenėje norėjau matyti ... norėjau kelti tik mūsų vėliavą. Bandydavau nupiešti. Geltoną, žalią ir raudoną... gražios spalvos."

Kadugys pakilo ir nuėjęs į kitą kambarį kažką garsiai kalė. Aras skendo mintyse. Kadugys grįžo į kambarį nešdamas rankoj odinį maišą.

Atišo maišą ir iš jo ištraukė vėliavą. Aras atsisėjo. Kadugys išviniojo ištiesdamas ją ant lovos. Ryškios spalvos raibino Aro akis. Netikėdamas žiūrėjo į Kadugį ir vėliavą.

"Iš kur? Kaip?"

Kadugys glostė vėliavą lygindamas raukšles. "Pažįstami išsaugojo ją nuo pat Nepriklausomybės laikų. Čia mūsų pulko vėliava". Aras palietė atsargiai:

"Šilkas..."

Bet Kadugys buvo paskendęs mintyse. Akys skrodė vėliavos spalvas ir dingo praeity. Mintys skrido tolyn į tuos laikus kada svajonės virsdavo į tikrąybę. Skrido per tą brangią praeitį, per jaunystę ... per karo mokyklos dienas ... ausyse skambėjo praeities garsai. Bėgo jauni kariūnai per karo mokyklos aikštę ir rikiavosi. Aidėjo komandos. "Lygiuok! Ramiai!". Balti diržai, baltos pirštinės, blizgantys batai, ištemptos krūtinės ir stipriai suspausti šautuvai. Sklido maldos žodžiai "Marija, Marija!". Leidosi vėliava plevesuodama vakaro saulės spinduliuose. Toli aidėjo į kareivines grįžtančių karių daina. Kadugys staiga nusi-purtė. Aras jį sugriebė.

"Rytoj, supranti rytą. Mes.. tu ir aš". Kadugys suprato bet pakratė galvą.

"Nieko neišeis. Tik abu į kalėjimą atsitūpsim ir gal net blogiau išeis".

Aras trenkė kumščiu į stalą.

"Tai kas! Ar ne verta? Sakyk, ar čia ne mūsų piliakalnis, ar čia ne mūsų kraštas?! Kodėl mes turime kaip kokie vergai galvas palenkę vaikščioti?" Veidas buvo išsikreipęs. "Rupūžės! Tegul ateina. Tegul ateina. Jie manęs nepaims".

Kadugys kratė galvą, bet jo akys degė karščiu.

"Beprotystė... beprotystė. Bet gerai. Rytoj mes atgaivinsim mūsų nepriklausomybę nors vienai dienai".

Aras sugriebė Kadugio ranką.

"Gerai tu senas vilke. Mes duosim savo tautiečiam apie ką pakalbėti".

Kadugys pradėjo vynioti vėliavą. Kalbėjo užkimusi balsu:

"Supranti, vieną sykį iškėlė neturėsime kelio atgal. Piliakalny yra paslėptų ginklų. Aš sakau, kad žinotum, nes į kalėjimą daugiau neisiu. Supranti?"

Aras tarė:

"Tu manai, kad aš?"

Jau sutemo. Abudu susėdę darė planus. Žadėjo atsikelti anksti ir patraukti į piliakalnį, nes Kadugys rūpinosi kad ginklai nebūtų surūdiję. Jis atsiminė, kad buvo suvyniojęs į alyvuotus brezentus ir idėjęs į geležines dėzes. Dar pakalbėję nuėjo gulti. Aras vartėsi bandydamas užmigti. Kadugys atsigulęs rūkė.

Lauke medžiai sproginėjo nuo šalčio. Vėjas tyliai užė pro langus. Trobelėje buvo šilta ir jauku.

Miegas ėmė abudu vyrus, bet jų mintys kažkodėl neleido užmigti. Kadugio ausyse aidėjo šūvių garsai ir pašautų draugų dejavimai. Kažkas virė krūtinėje.

Aras snaudė bandydamas sąmoningai įsileisti į gilesnį miegą. Jautė lyg jis leidosi į bedugnę.

(Bus daugiau)

JAUNIMAS KULTŪRINIAME SUBATVAKARYJE

Ir šiemet jaunimo sudaryta kultūrinio subatvakario programa buvo įvairi ir įdomi. Tą jaunųjų jėgų parodą matėme ir girdėjome vasario 21 d. vakare, ALTS-gos namuose, So. Bostone.

Pradžioje buvo atidaryta ir apžiūrėta Gemos Duobaitės-Phillips ir Povilo J. Martinkaus kūrybių paroda. Tai du jauni žmonės ateina į mūsų dailininkų šeimą. Abu studijuoja toje pačioje ir gerą vardą turinčioje mokykloje -- Bostono Dailės Muziejaus Meno mokykloje. G. Duobaitė - Phillips mokyklos dar nėra baigusi, o P.J. Martinkus 1969 m. ten jau yra gavęs magistro laipsnį. Bet jis studijas tęsia siekdamas dar aukštesnio mokslo laipsnio.

Abu jauni dailininkai turi savo atskirą braižą. G. Duobaitė-Phillips tuo tarpu eina prancūzų impresionistų pėdomis, temos traktavime sukuria dar daugiau įkairę. Jos spalvos yra grynos ir aiškos -- mėlyna, ža-

lia, balta, raudona, tamsiai ruda. Parodoj ji iškabino 20 paveikslų, daugiausia tapytų aliejum. Iš kitų technikų minėtiną akvarelę, anglis ir įvairi technika. Dominavo peizažai, bet buvo jo no portretas ir pora anglim pieštų. G. Duobaitės-Phillips darbai daro šviesų optimistinį įspūdį.

P.J. Martinkus, daug pasidarbavęs šią parodą rengiant, yra savo amžiaus vaikas -- tuo tarpu jis kalba tik abstraktinės tapybos žodynu. Parodoj jis iškabino 18 tapybos darbų ir penkis vitražus. Tapyboj tuo tarpu jis mėgaujasi kvadratais, plokštumom, laužytomis linijom. Jo spalvų gamą dominuoja rudi tonai ir jų atspalviai, retai kur įterpiant raudoną ar juodą liniją, o taip pat auksas ir sidabras. Daug kam krito akysna jo paveikslų pavadinimai, pav., Laivas, kuris atvežė grybus iš Taiwan'o, Paryžius buvo Vilniuje, Menininko meniškasis menas, Man patinka tavo akys -- aš jų pasiilgstu, Lublino unija ir kt. Savai me suprantama, abstraktinėse drobėse sunku buvo laivą, miestus, akis ir unijas rasti. Ar tai nesako, kad jauno dailininko siela šaukiasi aiškesnio ir individualesnio pasisakymo? Parodoj išstatyti vitražai bylojo, kad Pov. J. Martinkus gali būti stiprus vitražinio meno meistras.

Antrą vakaro dalį sudarė Mykolo Drungos paskaita apie dabartines Lietuvos pagrindinio muziką; savo paskaitą jaunasis prelegentas pailiustravo tos muzikos ištraukom, įrašytom į magnetofono juostą. "Pagrindžio" šiuo atveju ne derėtų aiškintis tiesiogine prasme. Tiksliau gal būtų tarta, jei tą pagrindį suprastumėm kaip jaunųjų Lietuvos kompozitorių pasisakymą, kuris dabartinei jų valdžiai nėra priimtinas dėl savo naujoviškumo.

Myk. Drunga jau kuris laikas studijuoja filosofiją garsioj Bostono mokykloj, trumpai vadina-

moj MIT. Žinom, kad Chicagoj jis reikšėsi kaip talentingas pianistas. Paskaita apie naująją dabartinės Lietuvos muziką Bostone rodė, kad jam yra gerai pažįstama ne tik ta medžiaga, apie kurią jis kalba, bet ir tarptautinė šio me to muzika. Kontekste su tom apraishkom, kurias nūdien girdime Vakarų muzikoj, aiškiau praskambėjo ir jaunųjų Lietuvos kompozitorių darbai. Myk. Drungos, o taip pat G. Duobaitės-Phillips ir P.J. Martinkaus pasirodymas kult. subatvakaryje buvo reta ir maloni išimtis, rodanti, kad ir pačių jauniausių lietuvių tarpe mes jau turime augančių ir vis stiprėjančių intelektualinių jėgų.

Jaunimasis kult. subatvakaris susilaukė gražaus pasisekimo -- į jį atsilankė gausūs būriai jaunimo ir vyresnimo, tiek viešnių ir svečių, kad nelengva buvo visus patogiai susodinti. Pranešimuose buvo paminėtas tik šiom dienom pasirodęs prof. S. Sužiedėlio redaguotas, Encyclopedija Lituanica I-sis tomas ir pasveikintas čia pat buvęs leidėjas J. Kapočius. Drauge su pirm. inž. Edm. Cibuviškait, subatvakarių rengėjai nuosirdžiai dėkoja jaunimui, aukščiau minėtai trijulei, už puikios programos sudarymą ir jos atlikimą.

Kitas kult. subatvakaris bus rengiamas kovo 21 d. vakare, tuose pačiuose ALTS-gos namuose, So. Bostone. Tikimasi, kad vakaro prelegentas bus inž. Sužiedėlis. (t.st.)

Alvudo Vaikų Teatre A. Kairio "Du Broliai". Dail. Juozo Kiburo dekoracijų aplinkoj, Vytauto Žygo apšviesti, akt. Alfo Brinkos išmokyti du pajėgiausi aktoriai: broliai Algirdukas -- dvylikametis Arvydas Žygas ir Vytukas -- devynmetis Kęstutis Černiauskas, M. Nagio nuotrauka

DU BROLIUKAI CHICAGOS SCENOJE

JURGIS JANUŠAITIS

Chicagoje, Jaunimo Centre vasario 8 d. turėjome progos pasigerėti Alvudo vaikų teatro pastangomis -- Anatolijaus Kairio 3 veiksmų "Du Broliai" pastatymu. Nors diena buvo darganota, oras visai nepalankus, tačiau vaidinimas, nors ir antrą kartą kartojamas (jo premjera įvyko 1969 m. kovo mėn. 23 d.) sutraukė apie 450 įvairaus amžiaus žiūrovų. Jų tarpe mažiausia -- 4-5 metų iki vyresniojo amžiaus, nuostabiai rimtai sekė vaidinimą.

Alvudo širdis ir siela dr. Jonas Adomavičius, prieš pradėdamas vaidinimą paprašė atsistojimų ir susikaupimo prisiminti amžinybės išėjusį Alvudo teatro nuosirdų talkininką muz. komp. J. Bertulį.

Uždangai atsiskleidus, žiūrovą nukelia lyg ir į pasakų pasaulį dail. J. Kiburo dekoracijoms, kurių fone ir vyksta ši žaisminga gyvenimiškai įtikinanti pasaka.

Veikalo turinys auklėjantis, pamokantis, vaikams suprantamas, parašytas eiliuota kalba. Veikalo auto-

rius, rašytojas ir dramaturgas A. Kairys gerai išsijautė į šių dienų vaikų pasaulį ir problemas ir jas atskleidė gražios pasakos formoje.

"Du Broliai" mums rodo, kad šiandien vaikučiai nelabai mėgsta lietuviškai skaityti ir rašyti. Išdykę vaikai neklauso tėvų ir išdaigų vedini palieka namus, išsėda į girią, kur paklysta. Išalksta, suvalgsta, nesi-prausė klaidžioja nežinioje ir miško aplinkoje gyvenančių žvėrių įbauginti nuogastauja, nerasdami kelio į savus namus. Bekeliaudami giriomis susitinka miško žvėrelius ir paukščius -- kiškus, ežius, meškas, voverytes, žąsis, gandrų, skruzdės, peles, šarkas, šv. Jono vabalėlius, grybus ir kitus miško gyventojus. Su jais kalbasi ir nori jų pagalbą kad juos parvestų į tėvų namus. Tačiau ir visai miškas kalba lietuviškai, o šie Du Broliai, užmireję tėvų kalbą, nesusikalba ir su miško gyventojais. Bekeliaudami sutinka indėnus, nykštukus ir vaidilas. Ir tik po didelių pastangų, po didžiojo "teismo" vaidila pamokančiu žodžiu juos sugrąžina tėvams į gimtuosius namus. Scenos tarpais pasirodo Irenos Veleckytės baletas, pagyvindamas pačią vaidinimo eigą. Matėme gėlių, peteliškių, gulbių, raganių šokius ir vaidilūčių su vaidila apeigas prie aukuro.

"Du Broliai" atitiko neklaudžadų vaikučių charakterius, vaidino gyvai.

Voverytė truputį monotoniška, neišnaudojanti si-

narys, uolus gyvybinių Lietuvos reikalų gynėjas tarptautiniuose sluoksniuose.

Tremtinio dalia Eduardui Turauskui nebuvo lengva. Kaip ir ne vieną jo bendramžių, pragyvenimo rūpesčiai vertė jį imtis neįprasto ir sunkaus darbo, pakelti nesėkmes ir nugalėti neviltingą. Vienintelis jo palikimas -- gausių darbų indėlis į Lietuvos gerbūvio ir jos laisvės pastangas. Mūsų dėkingumą už tai tegu netrukus paliudys bent kuklus paminklas Paryžiaus kapuose.

Maloniai prašome skaitytoją, prietelius ir prijaučiančius skirti auką ministerio Eduardo Turausko paminklo išlaidoms padengti. Čekius ar perlaidas prašome siųsti: TURAUSKAS MEMORIAL FUND, 1276 Eastwood Ave., Cleveland, Ohio 44124. Aukotojams bus pasiųsti pakvitavimai ir galutinė apyskaita.

E. Turausko Paminklui
Statyti Fondo
Komitetas

PAMINKLO MIN. EDUARDO TURAUSKO REIKALU

Paryžiaus ir vietos vieningų iniciatyva, Ateitininkų Federacijos vadui prof. J. Pikūnui pritariant, Clevelande yra sudarytas a. a. ministerio Eduardo Turausko paminklui statyti fondo komitetas: pirmininkas -- Pr. Razgaitis, sekretorius -- S. Laniauskas, narys -- stud. Kęstutis Sušinskas. Aukos bus telkiamos Central National Bank

of Cleveland einamoje sąskaitoje, Nr. 78676, pavadinime TURAUSKAS MEMORIAL FUND.

Eduardas Turauskas mirė Paryžiuje prieš tris metus. Didžiąją savo gyvenimo dalį skyręs šakotai lietuviškai veiklai, jis aktyviai reikšėsi ateitininkuose, krikščionių demokratų gretose, jis spaudos darbininkas, diplomatijos ilgametis

Grandinėlės šokėjai prieš uždangai atsidarant...

J. Carlos nuotrauka

ŽVILGSNIAI KĘSTUTIS GAIDŽIŪNAS

Prie Pedernales upės, žmonėse sakoma, kad LBJ ūkyje jau nėra vietos Sam Houston Johnsonui dėl jo knygos. Kažkaip, betgi, sunku patikėti.

Nagi, ten rašoma kaip Sam Houston Johnson vyresniam broliui atidavė savo geriausius metus, ar tai visur bėgiodamas jo reikalais, ar atlikindamas visokius politinius darbus.

Tarp vedybų (ir stiklėlio) Sam buvo administracinis padėjėjas ir politinis patarėjas Lyndonui kopiant karjeros laiptais nuo kongresmano iki senatoriaus, Senato daugumos lyderio, viceprezidento ir pagaliau prezidento.

Bet net ir vaikystėje Sam Houston patarnaudavo broliui -- pavyzdžiui sušildydamas Lyndon lovos paklodes šaltomis naktimis.

Žinoma, Sam Houston Johnson savo knygoje gerokai "užvažiuoja" įvairiems asmenims, kurių Lyndon ar turės atsiprašyti, ar iš viso tuos faktus paneigti.

Bet kada jis kalba apie tuos "gudragalvius jaunus New Frontier mėgėjus" ar kai kuriuos Lyndono ištikimus" padėjėjus -- kažkaip, nors ir neaiškiai persasi mintis, kad gal ir pats Lyndon galėjo lygiai taip pat galvoti.

Gal McGeorge Bundy tikrai "peraukštai tempė kelnes". Ar Bill Moyers buvo "jaunas, gudrus, sunkiai dirbas ir pasišventęs tik savo asmeninei karjerai, batlaiziaujaš aplink Kennedy grupę, tuo pačiu laiku kai Bobby spaudė ant mano brolio".

Sekanti kartą: Civilizacija -- sraigės česnakų padaže.

tuacijų. Juk mes žinome voverių judrumą. Kiškučiai taipgi lėtoki. Išskirtinai įdomi šarkutė. Samoningai neminiu pavardžių, nes šiame vaidinime vaidino apie 40 artistų, taigi visus apibūdinti nėra galimybių. Kai kurių vaikučių tarsena reikalinga didesnio dėmesio. Kai kurie kalbėjo labai tyliai, taip kad tolimesni žiūrovai negalėjo suprasti kalbos. Tenka pagirti apšvietimą, o jį tvarkė Vytautas Žygas. Scenos reikėtų pagyventi, aktoriams suteikiant daugiau judrumo, drąsos. Žinoma, režisieriui ir Alvudo vaikų teatro direktoriui Alfai Brinkai buvo labai sunkus uždavinys suderinti tokį vaidintojų skaičių, duodant kiekvienam uždavinį.

Atsimenu vieną šio veikalo repeticiją. Tada įsitikinau, kiek širdies, meilės ir pasiaukojimo režisierius ir direktorius Alf. Brinka dėjo, kad "Du Broliai" scenoje pasirodytų gerai. Šiam teatro pasižventėliui Alf. Brinkai turime likti dėkingi, kad jis visa siela suburia tokį gražų mūsų mažųjų vaidintojų skaičių, jam duoda gražų auklėjimą, ugdo drauge asmenybes ir lietuviškos atžvilgiu tai yra didelės svarbos darbas. Alvudas ir jo vaikų teatras už tai nusipelno visokeriopos lietuvių visuomenės padėkos. Tegul ir netaip jau tiksliai vaidintojai savo vaidmenyse atlieka uždavinius, bet svarbu, kad mūsų mažieji su noru jungiasi į tą darbą. Ir stebint vaidinimą galima teigti, kad daugelis iš jų pereis ateityje į Jaunimo teatrą, o gal ne vienas išaugs ir geru aktorium. Alvudo Vaikų teatras yra gera auklėjimo mokykla. Jis savo veiklos kelyje yra davęs gražių ir patrauklių vaidinimų.

Šiame Alvudo Vaikų Teatre be direktoriaus ir režisieriaus Alfo Brinkos, nuosirdžiai dirba Aldona Sobieskienė -- rež. padėjėja, A. Kalvaitis -- tvarko muzikos palydą, dail. J. Kiburas -- dekoratorius, baletm. Simas Belbasis -- baletas ir šokiai Anelė Kirvaitytė -- scenos priežiūra, Juozas Korsakas -- grimas, Vytautas Žygas -- scenos šviesos, inž. V. Andrulis -- garsų technika ir daugelis kitų savo darbu, patarimais prisideda prie šio gražaus darbo. Stasė Petersonienė sumaniai administruoja teatro darbus.

Kokį gi įspūdį paliko mūsų mažiesiems? Į tai atsakė, kad ir toks gražus pavyzdėlis. Močiūtė nusivedė savo du anūkelius, mažus, apie 5-6 metų. Pradžioje, sakė močiūtė, anūkelė buvo gavusi lietuvišką knygą. Ją numetė ir sakė neskaitysianti, nes ji nepatinka. Kai pamatė "Du Brolius", kai išgirdo, kad jie nemėgo lietuviškų knygų, jas draskė, mėtė ir už tai jiems nutiko nesėkmės, grįžusi močiūtei sakė: "Dabar aš mylėsiu lietuviškas knygeles". Susirado knygą, ją skaitė po kelis kartus ir vis močiūtės klausė: ar tie vaikučiai dabar bus tikrai geri, ar klausys tėvelių, ar nebeplėšys lietuviškų knygelių? Ir kai močiūtė vaikučiams užtikrino, kad dabar jie bus geri ir anūkelė sakė, kad ir ji mylės lietuviškas knyges, jas skaitys ir kalbės tik lietuviškai.

Šis pavyzdėlis rodo, kad mažiesiems tokie vaidinimai giliai įstrina širdin ir pamokantys, šviesūs pavyzdžiai vaikučiams gali likti visą gyvenimą. Tad Alvudo Vaikų teatras ir tarnauja šiam kilniam lietuviškos išlaikymo ir ugdymo tikslui, tarnauja gražesnei jaunosios kartos atečiai.

13 Bostono Baltijos ir Žalgirio tuntų sueigos vasario 14 d. 13 kairės: Algis Vasys, Rimvydas Veitas, Rimantas Veitas, Ramūnas Kalvaitis ir Algis Valančiūnas.

BOSTONIEČIŲ VIEŠNAGĖ PROVIDENCE

Vasario 1 d. So. Bostono šv. Petro parapijos mišrus choras, vadavaujamas komp. Jaronimo Kačinsko, ir solitas B. Povilavičius koncertavo Providence, R.I.

Chorą pakvietė šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. Martinkus, pa minėti Balfo šalpos darbo 25-rių metų sukaktį. Kun. Martinkus yra taip pat ir Balfo Centro valdybos pirmininkas.

Savo koncerte Providence mišrus choras, šalia lietuvių liaudies dainų kompozicijų išpildė ir ištrauką iš komp. Budriūno kantatos "Lietuvos šviesos keliu", dalyvaujant solistui B. Povilavičiui ir akompanuojant komp. J. Gaideliui.

Komp. J. Kačinsko vadovaujamas mišrus choras jau per eilę metų ne tik savo giesmėmis praturtina lietuviškas pamaldas Bostono lietuvių šv. Petro parapijos bažnyčioje, bet drauge atlieka ir gražų lietuviškos dainos populiarinimą vietoje ir aplinkinėse lietuvių kolonijose.

Praėjusių metų gale choro metiniame koncerte Lietuvių klubo auditorijoje So. Bostone dalyvavo ir iš Chicagos mūsų iškylusis solistas S. Baras. Mišrus choras, susidedas iš įvairaus amžiaus dainininkų yra drausmingas ir gražiai laikosi scenoje. Moterys pasipuošusios tautiniais rūbais ir gintarais.

Kai keleta žymių Bostono lietuvių dainos vienetų subyrėjo ir nukeliavo užmirštin, komp. J. Kačinsko vedamas choras, kad ir su dideliais sunkumais, ištvermingai tęsia lietuviškos dainos tradiciją.

Po koncerto šv. Kazimiero parapijos Providence klebonas kun. Martinkus choristams ir svečiams suruošė gražias vaišes. Lietuviškais val-

giais buvo nukrauti parapijos salės stalai. Be sivašinančius choristus ir svečius, kurių buvo net iš New London, Conn. klebonas kun. Martinkus, kaip paprastai visada žvalus ir linksmas vėl suorganizavo prie lietuviškos sutartinės. Ir taip vaišių metu salė vėl skambėjo lietuviškų liaudies dainų melodijose.

BOSTONO LIETUVIŠKA MOKYKLA DĖKOJA

Šiais metais Bostono lietuvių inžinierių-architektų skyrius šeštadienei - lietuviškai mokyklai paremti paaukojo 200 dolerių.

Už auką mokyklos tėvų komitetas nuoširdžiai dėkoja.

J. V. Sūduvas

• Žibuoklių Sekstetas, vad. Liudo Stuko, išpildys meninę programą Minkų radijo suaktyviniame balijuje kovo 15 d. Lietuvių Piliečių Klube Bostone. Taip pat bus renkama Naujosios Anglijos gražuolė.

HELP WANTED MALE

WANTED AT ONCE
1ST CLASS SKILLED
ALL AROUND
MACHINISTS
ON ENGINE &
TURRET LATHES
NUMERICAL
CONTROL DRILLS.

Must be able to set up work from Blue Prints and Close Tolerance.

FOR DAY & NIGHT SHIFTS
Steady work, overtime and fringe benefits.

Contact Personnel Dept.
DIAMOND

AUTOMATION, INC.
23400 HAGGERTY RD.
FARMINGTON, MICH.
476-7100

An Equal Opportunity Employer
(9-18)

WANTED
1ST CLASS
DIE LEADER

Must have experience on line and progressive dies.

Steady work for qualified man.
Overtime and benefits.

EAGLE TOOL & DIE CO.
2424 Wolcott Ferndale, Mich.
(313) LI 7-4300

(11-20)

KRAUTUVĖS VALANDOS MIESTE: 9:30 V. RYTO IKI 5:45 V. V. MES DUODAME IR KEIČIAME EAGLE STAMPS

MAY'S BUDGET STORES

DOWNSTAIRS

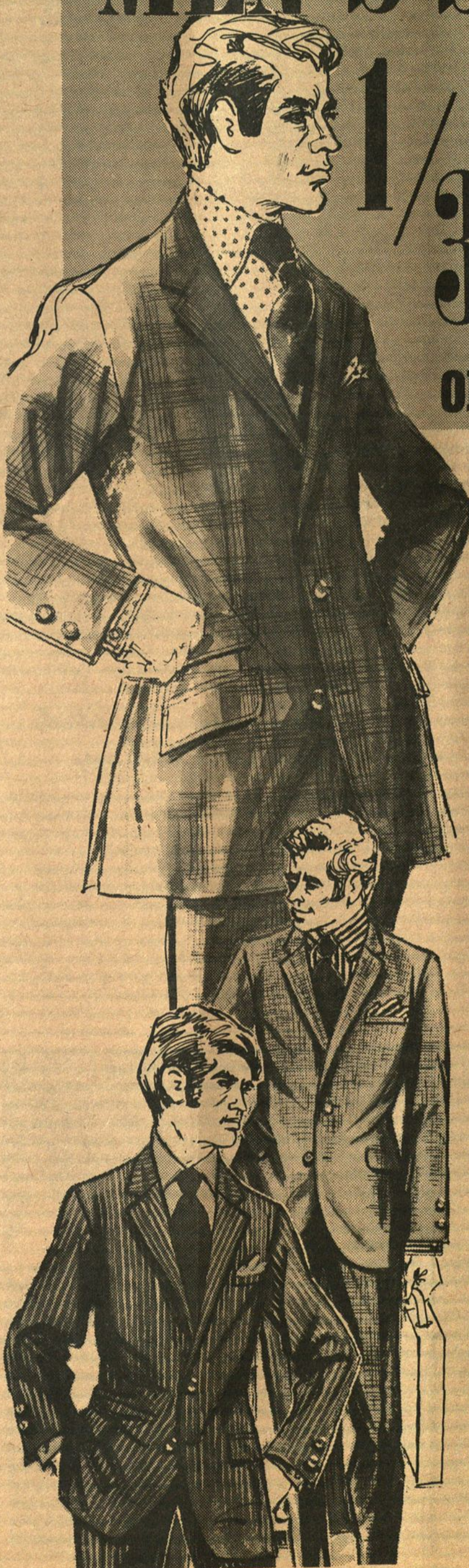
Special Purchase! From a Fine Texas Specialty Clothier That Carries One of the Most Respected Brands of Men's Clothing in the Country!

Nationally Famous Makers'

MEN'S SUITS

1/3 TO 1/2

OFF Comparable Prices

MAY'S BUDGET STORE
MIESTE TIKTAI!

Palyginkit nuo
\$85 iki \$100

\$50

Jūs sutaupysit \$35 iki
\$50 kiekvienam kostiumui

- Crisp Polyester-Wool Worsteds
- 100% vilnos vietinių ir importuotų medžiagų
- Geriausias mišinys 90% vilnos ir 10% šilko
- Mėlyni • Pilki • Alyviniai • Rudi
- Juodi • Švelniai languoti • Lygios spalvos
- Plonyčiai dryžiai

DYDZIAI: 37-48 Reguliarūs
37-42 Trumpi
39-46 Ilgi

RANKOVIŲ PATAISYMAI BE ATSKIRO
MOKESČIO. MAŽA KAINA KITIEMS
PAKEITIMAMS.

Puiku! Žiūrėkit koks geras būdas aprengti jūsų vyrą Velykoms (ir taupymas biudžete)! Apžiūrėkite išskirtiną mūsų pasirinkimą dviejų sagų stilius, natūralių pečių modelius, visuose randant puikų detalių užbaigimą rankomis. Daugelis su nuolatiniais suprosytomis kelnėmis. Mes dar padėjome priedui didesnį skaičių, kad dydis ir pasirinkimas būtų pilnatinis. Tai yra geriausios vertės vyriškuose kostiumuose, kuriuos mes esame turėję per eilę metų. Ateikite anksti — paštu ir telefonu užsakymai nebus priimami.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIKAS & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYŠ MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

ATSISVEIKINO SU VILTIES IŽDININKU V. JUODVALKIU

Vilties Draugijos iždininkui Vincui Juodvalkiui su šeima persikeliančiam gyventi į Los Angeles, Calif., praeitą penktadienį Dirvos patalpose redakcijos tarnautojai ir Clevelande reziduoją Vilties draugijos valdybos nariai suruošė kuklias išleistuves.

Vilties draugijos valdybos pirmininkas A. Laikūnas ta proga, prisiminti keturių metų bendradarbiavimui su Dirva, visų tarnautojų vardu p. V. Juodvalkiui įteikė dr. A. Geručio redaguotą "Lithuania 700 Years".

V. Juodvalkis į Los Angeles išvyksta šį savaitgalį. Tokiu būdu Vilties Draugija jo asmenyje turės savo atstovą Pacifiko pakrantėje.

Išvykdamas, p. V. Juodvalkis padidino savo įnašus Vilties Draugijoje, įnešdamas dar 300 dolerių.

V. Juodvalkio nuopelnai Dirvai yra dideli. Per tuos paskutiniuosius metus pavyzdinčiai sutvarkė Dirvos piniginę atskaitomybę, tuo labai daug pagelbėdamas administracijai.

Linkime p. Vincui Juodvalkiui ir jo šeimai naujoje vietoje gražiai įsikurti.

Šv. Kazimiero lit. mokyklos akordeonistai, paruošti muz. J. Kazėno, Vasario 16 minėjimo programoje. Iš k. į d.: B. Kazėnas, R. Strimaitis, R. Čyvaitė, G. Puškorius ir Š. Stempužis.

J. Vyšnio nuotrauka

• Lietuvos tragedija, dokumentinis filmas, sudarytas iš istorinių apžvalgų, kurio rodymas trunka 2 v., bus demonstruojamas Clevelando lietuviams balandžio 12 d. Plačiau apie šį filmą bus vėliau.

MALDOS IR AUKOS DIENA

Šį savaitgalį Clevelando ir apylinkių lietuviai prisimins vergijos jungą nešančią Lietuvą, Persekiojamą Jos Bažnyčią ir kenčiantį žmogų.

Šeštadienį (vas. 28), 6 v. Naujos parapijos svetainėje prel. J. Balkūnas šiuo klausimu padarys pranešimą. Kviečiami visi. Įėjimas nemokamas.

Sekmadienį (kovo 1), Šv. Jurgio parapijos MALDOS IR AUKOS DIENA. 10:30 pamaldos už Persekiojamą Bažnyčią ir pavergtą žmogų. Pamaldas laikys ir pa-

mokslą sakys prel. Jonas Balkūnas. Laukiama gausaus lietuvių dalyvavimo, būtų prasminga, kad jauni- mo vadai paragintų savo organizacijas, o tėvai ir iš tolimesnių vietovių atsivežtų prieauglį pasimelsti už Lietuvą ir išgirsti šio šviesaus ir nepailstamo už lietuvių kovotojo žodį-pamokslą.

Antroji bažnytinė rinkliava skirta Religinei šalpai. (ag)

LIETUVIAI VAISINS CLEVELANDO KITATAUČIUS

Šis įvykis bus pirmutinis kai egzistuoja tautiniai kultūriniai darželiai. Apie 20 įvairių tautinių kultūrinių darželių federacija kas 2 metai renka savo valdybą tų darželių bendram globimui. Toje darželio federacijoje dalyvauja ir lietuvių kultūrinio darželio sąjunga ir mūsų darželio pirmininkas įeina į federacijos valdybą.

Valdybos įvesdinimas, kai ji būna išrinkta, įvyksta per iškilmingą vakarienę. Iki šiol iškilmės būdavo kitų tautų tarpe.

Šį kartą, vakarienes rengimo komisijos pirmininke paskirta mūsų atstovė ir veikėja Rita Premeneckienė. Pasitarus su darželio pirmininku K. S. Karpium, sutarė pakviesti 20 tautų į vaišes pas save.

Taigi, federacijos valdybos įvesdinimo iškilmės bus balandžio 22 d., trečiadienį, Naujos parapijos salėje, kurią klebonas kun. Angelaitis mielai sutiko užleisti toms iškilmėms naudoti.

Kokia kita svarbi lietuviškos programos dalis tą vakarą bus dalyviams patiekta, paskelbsime vėliau. Kviečiame mūsų veikėjus, profesionalus ir visuomenę dalyvauti.

K. S. Karpis,
Rita Premeneckienė,
Juozas Sadauskas.

RENGIAMASI SIMTMEČIO ATŽYMĖJIMUI

Kaip Dirvoje buvo skelbta, sekmadienį Lietuvių salėje įvyko L.B. Ohio apygardos valdybos sukvietas veikėjų ir organizacijų atstovų pasitarimas šimtmečio sukakties atžymėjimui nuo pirmo lietuivio apsigyvenusio Clevelande. Susirinkimą atidarė ir vedė Apygardos pirmininkas dr. A. Butkus. Sekretoriavo V. Knistautas. Pasidalinant

mintimis prieita nuomonių, kad tiksliau ir prasmingiau bus rengimas minėjimo ir pagaminimas lietuviško ir gal angliško leidinio apie šimtmetį Clevelande gyvenusius ir veikusius, bei jų darbus, tų kurie pradėjo atsirasti Clevelande 1871 metais.

Po įvairių minčių pasidalinimo, išrinkta komisija: J. Stempužis, K. S. Karpis, V. Mariūnas, P. Balčiūnas, F. Eidimtas dr. D. Degesys. Ji paruoš tam davinius ir platesnes mintis, pasiūlys sukvietam gausniam organizacijų atstovų susirinkimui kada nors vėliau, ir tada bus imamasi darbo.

Paliesta sumanymas pasižmonėjimo vyresnio amžiaus vietos lietuvių, bet galutinai nutarimo nepadaryta.

Rengimų kalendoriaus peržiūrėjimas paliko ateityje svarstymui. (K)

• Petras Kudukis tiksliai ir tvarkingai užpildė INCOME TAX blankus, dirbdamas su Associated Tax Service, adv. A. Širvaičio įstaigoje 19451 Euclid Ave. Norintieji pasinaudoti jo patarnavimu kreipiasi į jį: įstaigos telef. 692-1222; namų telef. 932-0959.

• Prieš atnaujindami savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokestį paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

• Apdraudus reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

SICLO DARBA

Pensininkų porai ar vyrui su patyrimu vadovauti privačiam klubui, sugebą virti ir tvarkyti raštinės reikalus. Turi mokėti truputi angliškai. Galės gyventi vietoje. Galimybė papildomom pajamom. Kreiptis laišku, nuskaitant savo patirtį, amžių, norimą gauti algą ir duoti telefono numerį greitai atsakymui. Rašyti į Dirvą, prašant persiųsti dėl F. L.

DEPUTY SHERIFF

Jail Security Officer

Good opportunity and future in the Cuyahoga County Sheriff's Department. 21-45, Good Health, 5'7, Weight proportionate. Uniform, equipment, and training furnished.

Call 771-0660, ext. 304 for interview.

CORE ROOM FOREMAN

Foundry producing gray and ductile iron castings.

JOURNEYMAN MOLDERS

Must be experienced. Good wages and working conditions in incentive shop. Apply in person or phone (614) 653-1131

ALTEN FOUNDRY & MACHINE WORKS, INC.
226 WEST WHEELING ST.
LANCASTER, OHIO

An Equal Opportunity Employer (15-18)

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

6835 Superior Ave. Telef. 391-1143
Cleveland, Ohio

Kviečia visus tapti klubo nariais.

Palaikydami Klubą — kartu paremsime Clevelando lietuvių organizacijas.

Penktadieniais galima vaišintis bulviniais blynais, dešromis, virtiniais ir kepta žuvimi. Kitomis dienomis įvairūs kiti valgiai.

Visi susitinkame Lietuvių Klube!

Springthings
CLEVELAND

HOME and FLOWER SHOW

PUBLIC AUDITORIUM

FAMED SPECTACLE OF LIVING GARDENS
WALK-IN-EXHIBIT HOME

IN FULL BLOOM
SATURDAY
FEBRUARY 28th
THROUGH
SUNDAY MARCH 8th

SHOW HOURS
DAILY 11 A.M. to 10:30 P.M.
SUN. 11 A.M. TO 8:30 P.M.
VISITORS ADMITTED
DAILY 'til 9 P.M.
SUNDAYS 'til 7 P.M.

ADMISSION \$2.00
Child With Adult
AGE 6-12 \$1.25
UNDER 6 .. NO CHARGE

CICERO LITUANISTINĖ MOKYKLA

Cicero Aukšt. Lit. mokykla veikia keturioliktus metus. Jai vadovauja kultūrininkas ir visuomenininkas kun. dr. Antanas Juška. Šiuo metu veikia keturios klasės: parengiamoji, penktoji, šeštoji ir aštuntoji. Viso lanko 57 mokiniai: 32 mergaitės ir 25 berniukai. Aštuntoje klasėje yra keturiolika mokinių: 8 mergaitės ir 6 berniukai.

Mokykloje be direktoriaus dar dėsto šie mokytojai: Anatolija Klierienė, ji kartu yra VIII klasės globėja, poetė Gražina Babrauskienė, Veronika Marauskienė ji yra šeštos klasės globėja, Jazmina Bau-

kytė, ji yra parengiamosios klasės globėja, Juozas Kreivėnas, Pranas Zailskas, jis yra penktos kl. glob., Alfonsas Venclovas ir Zenonas Ašoklis, kuris kartu eina Mokytojų tarybos sekretoriaus ir mokyklos inspektoriaus pareigas.

Mokykla leidžia du laikraščius: "Žiburėlį", kuris išeina metuose vieną kartą ir sieninį laikraštėlį "Židinėlių", kuris pasirodo mėnesiškai. Jame telpa mokinių rašinėliai, piešinėliai, laikraščių iškarpas ir įvairios nuotraukos. Pirmąjį redaguoja redakcinė komisija, antrąjį labai sumaniai ir gambiai redaguoja Daiva Markelytė ir Felicija Radvilaitė.

Mokykla turi puikų knygynėlį. Šiais metais jis gerokai praturtėjo. Gerą būrį naujų knygų jam padovanojo mokytojas Pranas Zailskas ir agronomas J. Klevaitis. Jis padovanojo apie 60 lietuviškų knygų ir visą Lietuvių Enciklopediją. Daug kas iš mokinių nebuvo matę Lietuvių Enciklopedijos. Knygynas yra tvarkingai vedamas. Knygos sukataloguotos ir sunumeruotos.

Mokykloje veikia nedidelis choras, vadovaujamas mok. J. Kreivėno ir tautinių šokių būrelis, vadovaujamas mok. J. Baukytės.

Įvairiomis progomis mokykla pasirodo viešai visuomenei. Vasario 16 proga mokiniai atliko mažą programėlę per "Margučio" radijo programą Chicagoje. Taip pat pasirodė Nepriklausomybės šventės minėjime Lietuvių Bendruomenės ruošame Cicero. Taip pat geras būrelis, rodos, aštuoni mokiniai dalyvavo Filatelistų suruoštoje Cicero parodoje su savo rinkiniais.

Šiais mokslo metais svečio teisėmis mūsų mokykloje pravedė iš literatūros pamokas gabūs ciceriškiai studentai: Jolita Kisieliūtė, Roma Alšauskaitė, Audronė Arštikytė, Rima Skorubskaitė, Julija Sakalauskaitė ir Saulius Kuprys. Buvo įdomu išgirsti iš jaunų studentų pasakojimus apie mūsų didesnius rašytojus ir jų kūrybą.

Mūsų direktorius kun. dr. A. Juška per Kalėdų šventes buvo išvykęs į Pietų Ameriką. Laukiame ir tikime, kad jis mums papasakos savo kelionės įspūdžius. Pavasarį mokykla išleis dvilyktą abiturientų laidą.

Rūta Bartkutė,
VIII klasės mokinė

MACHINE OPERATORS

Permanent position on day and night shift. Steady employment, overtime, Liberal fringe benefits. Good working conditions. Must speak some English.

American Lamotite Corp.

2921 East 79 St.
Cleveland, Ohio

(16-17)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKSTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka 5%

Už įvairius taupymo sertifikatus moka

nuo 5¼ iki 7½%

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai.
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

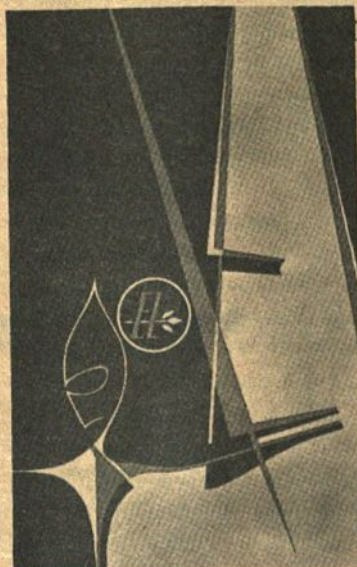
936 East 185th Street
531-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

AKIMIRKOS APIE REZISTENCIJĄ

Tokiu vardu nuo ateinančio numerio pradedamos spausdinti Dirvoje mūsų bendradarbio Bronio Railos akimirkos.

• **ENCYCLOPEDIA LITUANICA**, A-C. Volume I. Edited by Simas Sužiedėlis, former member of the Faculty of Philosophy at the University of Kaunas. Published by Juozas Kapočius. Printed in the United States of America, Boston, Massachusetts, 1970. Library of Congress Card Number 74-114275.

Enciklopedijos I tomas dailiai atrodo, papuoštas dail. T. Valiaus aplanku. Knyga turi 608 pusl., gausiai iliustruota. Baigiasi C raide. Iš viso bus šeši tomai. Apims apie 15.000 temų. Sekantis tomas, tikimasi, išeis gale šių metų. Norima kasmet išleisti po tomą. Visiškai baigta leisti bus už 4-5 metų. Enciklopediją redaguoja prof. S. Sužiedėlis. Jam talkina apie 70 bendradarbių. Anglų kalbą prižiūri prof. R. Sealey.

Į LONDONĄ PASIŪSTA \$150.00

Prie anksčiau skelbtų aukų B. K. Balučio paminklo fondui dar gavus \$15.00 iš J. Balandos, Detroito, K. S. Karpius šiomis dienomis pasiuntė Lietuvos Atstovybės Londone antrašau, fondo komitetui, \$150.00. Be abejo, kitose kolonijose Balučio gerbėjai ir draugai parinko

ir pasiuntė į Londoną daugiau aukų nuo savęs.

• **Lietuvių Rašytojų Draugijos** valdyba vasario 14 d. New Yorke taip pasiskirstė pareigomis: Leonardas Andriekus — pirmininkas, Algirdas Landsbergis — vicepirmininkas, Paulius Jurgis — sekretorius, Jurgis Jankus — išdininkas, Nelė Mazalaitė — valdybos narys.

• **"Kritusiems už laisvę"** Vlado Ramojaus parašyta knyga apie Lietuvos partizanus, II tomas, jau gauta ir pardavinėjama Dirvoje. Kaina \$4.00.

CHICAGO

PAMALDOS UŽ MIRUSIUS LIETUVIŲ FONDO NARIUS

Š. m. vasario mėn. 28 d., Chicagoje įvyksta Lietuvių Fondo narių metinis visuotinis suvažiavimas. Ta proga už visus mirusius LF narius bus laikomos šv. Mišios:

Tėvų Jėzuitų koplyčioje, 5620 S. Claremont Ave., vasario 28 d., 9 val. ryto ir Lietuvių Evangelikų-Liuteronų Tėviškės bažnyčioje, 6641 S. Troy Street, kovo mėn. 1 d., 10 val. ryto.

• **Korp! Neo-Lithuania** Chicagos padalinys rengia Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 52 metų sukakties minėjimą kovo 7 d., 7:30 v. v. Jaunimo Centre, Chicagoje.

• **Bronius Kasakaitis**, Chicagoje, jau yra nugalėjęs prieš penkias savaites jį ištikusį paralyžą. Jaučiasi vispusiškai gerai ir užtikrintai. Juokauja esą jis gerai padaręs, nepaklaudydamas patarimo mokantis kaire ranka rašyti, nes štai jau jis valdąs ir dešinę! Taip pat jau gali vaikščioti.

B. Kasakaitis gydosi Loreto ligoninėje, kurioje dirba ir jo žmona — dr. Birutė Kasakaitienė.

• **"Penktoji Tautinė Stovykla"** filmo premjera įvyks Chicagoje Jaunimo Centro didžiojoje salėje ko-

Lietuvių delegacija pas Detroito miesto burmistą Roman S. Gribbs, proklamacijos pasirašymui Vasario 16-sios proga. Iš kairės sėdi: Daiva Astašaitytė, burmistras Roman S. Gribbs, Karolė Veselkaitė, stovi: Alfonsas Nakas, Benita Astašaitienė, Nijolė Šlapelytė, Rimas Sukauskas ir Petras Januška.

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

LIETUVIŲ FONDO KONCERTAS DETROITE

Lietuvių Fondo Detroito Vajaus Komiteto surengti pietūs-koncertas vasario 22 d. Lietuvių Namuose praejo geroje nuotaikoje. Nors žmonių į šį rengimą ir ne tiek daug atvyko, bet kurie atvyko rėmė rengimą tiek savo atvykimu, tiek ir pinigais. Mano surinktomis žiniomis pietuose - koncerte dalyvavo truputi daugiau negu šimtas svečių ir Lietuvių Fondui suaukojo \$5,000. Pietūs-koncertą atidarė L. F. Tarybos narys ir Vajaus Komiteto Detroito pirmi-

vo 14 d., 7 val. vak. Filmas spalvotas ir garsinis, trunka apie 2 valandas. Filmo iniciatoriai yra Lietuvių Skautų Sąjunga. Režisierius Algimantas Kezys, S.J.

AUKOS DIRVAI

Atnaujinami prenumeratorai ir kitomis progomis aukojo šie Dirvos skaitytojai:

J. Lesčinskis, Dorchester	\$2.00
J. Stankūnas, Linden, N. J.	7.00
Dr. J. Maurukas, Elyria	10.00
J. Gumbelevičius, St. Louis	7.00
P. Dargis, Pittsburgh	25.00
A. Laucevičius, Chic.	5.00
A. Plečkaitis, Cleve	5.00
F. Penkauskas, Parma Hts., Ohio	2.00
L. Gaudušas, Omaha	5.00
Ona Daškevičius, Chic.	2.00
F. Gaudušas, Chicago	2.00
Z. Obelenis, Cleveland	2.00
St. Virpša, Chicago	2.00
S. Gečas, Cicero	2.00
J. Stimburys, Willowick	5.00
J. Širvaitis, Cleveland	3.00
J. Laškus, Chicago	2.00
A. Zaparackas, Royal Oak	2.00
K. Pakalniškis, Toronto	4.00
A. Matuzas, Chicago	2.00
R. Nemickas, Highland	4.00
J. Šepetys, Detroit	2.00
V. Mažeika, Lake Zurich	5.00
A. Garmus, Cleveland	1.00
F. Janonis, Brockton	2.00
Ed. Stepas, Euclid	2.00
M. Thomas, Worcester	2.00
P. Kašiuba, Chicago	2.00
E. Ignas, Cleveland	2.00
J. Radas, Livonia	2.00
J. Š., Chicago	5.00
J. Juodikis, Chicago	5.00
Baly's Radio & Television, Chicago	5.00
S. Pociulis, Kenosha	2.00
K. Ralys, Cleveland	2.00
P. Pečenkis, Elizabeth	5.00
St. Slizys, Dearborn	1.00
Wilma Dichl, Wickliffe	5.00
A. Vasis, Parma	2.00

Visiems aukojusiems Dirva nuoširdžiai dėkoja.

ninkas inž. Vytautas Kutkus ir po trumpos savo žanaginės kalbos pakvietė programai vesti Vajaus Komiteto vicepirmininką dr. Vytautą Majauską. Maldą sukalbėjo kun. Kazimieras Simaitis.

Solistė Roma Mastienė, akomponuojant muz. Alvydui Vasaičiui, padainavo, ir galima sakyti, daug padainavo. Suskaičiau programoje buvo įrašyta 11 dainų ir 3 arijos. Ji ne tik visą programą išpildė, bet dar ir nuo savęs pridėjo. Tikrai detroitiešiams tenka džiaugtis, kad ir jiems laimė nusišypsuoja gerėtis aukšto lygio dainininkės gražiu balsu.

Dainų pertraukos metu buvo įterpta L. F. Tarybos pirmininko dr. Gedimino Baluko kalba. Kalba buvo neilga. Jo pasakymu L. F. dol. ir L. Fondui pasiekus jau persirito per 600,000 milijonų, jis mums duos kas metai po 70,000.00 ir daugiau pinigų, kuriuos mes galėsime sunaudoti reikalingiems ir būtiniams reikalams. Pabaigoje kalbėjo inž. Vytautas Kutkus.

Labai vykusiai ir gražiai dr. Vytautas Majauskas pravedė programą. Pristatydamas tiek solistę R. Mastienę, tiek dr. G. Baluką ir inž. Vytautą Kutkų, juos apibūdindamas, įspraudo ir humoro.

Antanas Sukauskas, SLA 200 Kuopos pirmininkas kandidatuoja į SLA Iždo Globėjus, savo šeimos narių tarpe. Iš kairės sėdi: A. Sukauskas, žmona Bronė, stovi: sūnus Zigmąs, žmona Ona, dukra Marija ir sūnus Rimas SLA Fin, Sekret. Trūksta dukros Zitės su vyru Algiju Šauliu.

Detroito jaunimo choras, vadovaujamas muz. Stasio Slizio, išpildė meninę programą Vasario 16 minėjime.

tus į Pildomąją Tarybą. 200 kuopos nariams yra tai svarbu, nes kuopos pirmininkas Antanas Sukauskas kandidatuoja į Iždo globėjus, o 352 kuopos pirmininkas Petras Januška į sekretorių.

• **SLA 200 ir 352 kuopos** gegužinė įvyks gegužės 24 d. Green Lawn Grove 16447 Middlebelt Rd.

A. Grinius

IŠ SKAUTŲ VEIKLOS

• **Vasario 16 dienos minėjimas** įvyko vasario 15 d. Lietuvių Namuose bendroje abiejų tuntų sueigoje. Baltijos tunto tuntininkas s. Česlovas Anužis prašė skautų jausti Aukščiausiojo paskirtą pareigą: mylėti ir ginti savo tėvų žemę.

S. Leopoldas Heiningas apdovanotas ordenu už nuopelnus. Dana Arlauskienė ir Leonas Matvekas apdovanoti ordenu už nuopelnus su rėmėjo kaspinu. Jiems ordenu įteikė tuntininkas s. Č. Anužis. Iki šiol šiuo ordenu Detroito apdovanoti tik penki asmenys.

Šeši jaunesnieji skautai, šiuos išskilingos sueigos metu, davė įžodį ir gavo raudonus k a k l a raiščius: Stasys Erlingas, Linas Erlingas, Paulius Jankus, Paulius Jurgutis, Linas Orentas ir Darius Rudis. Sueigoje dalyvavo 85 sesės ir broliai.

Prieš sueigą visi su vėliavomis dalyvavome šv. Antano bažnyčioje pamaldose už žuvusius dėl Lietuvos laisvės. Taip pat su vėliavomis dalyvavome Nepriklausomybės šventės minėjime Mercy kolegijoje. Skautai vyčiai prie kolegijos vartų pakėlė ir nuleido Lietuvos vėliavą.

• **Kaziuko mugės diena** vis artėja, o skautų pasirošimas nemąstoma. Šią mugę sesės ir broliai žada padaryti, ir padarys, daug įvairresnę ir įdomesnę negu anksčiau buvusios. Mugėje veiks valgyklos, užkandinės, kavinės, krautuvės su skautų išdirbiniais, bus įvairių žaidimų ir visokių pramogų įdomiai laiką praleisti. Skautės ir skautai kviečia visą lietuvišką jaunimą mugėje dalyvauti ir su skautais pabendrauti. Kviečia visus suaugusius, ateiti, pamatyti ir paremti skautų veiklą.

• **Pasikeitimas skautų vadovybėje.** Skautininkas Česlovas Anužis, keturis metus ejęs Baltijos tunto tuntininko pareigas, per šv. Jurgio sueigą, kuri įvyks balandžio mėn. tas pareigas perduos paskautininkui Alfonsui Velavičiui.

• **Vyriausias skautininkas** Petras Molis pirmą kartą vizitavo Detroito skautus vasario 15 d. Vyr. skautininkas dalyvavo Baltijos tunto vadovų ir skautų akademikų bendrame pasitarime pas Algį Rugienį. Po oficialaus posėdžio dar buvo laisvas pasikalbėjimas su vyr. skautininku.

vyr. sl. R. Selenis

Smuikininkas Izidorius Vasyliūnas ir pianistas Vytenis Vasyliūnas koncerto metu Town Halle New Yorke. V. Maželio nuotrauka